КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ
BULGARIAN CONSTRUCTION CHAMBER

Обединен строителният бранш може да бъде на правилното място през следващите 2014-2020 г.

Общо-годишно отчетно изборно събрание на КСБ

Текущо развитие на отрасъл строителство

януари- юни 2013 г.

„Анализи и прогнози“ КСБ

17.10.2013г.

Обща строителна активност

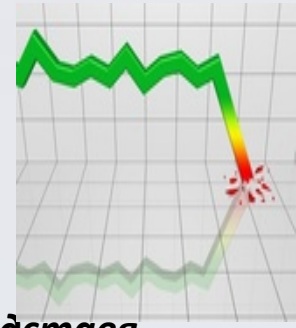

Полугодието на 2013 година показва слаб темп на нарастване на приходите, очертава тенденции за тежка година с недостатъчни основания за трайно съживяване в браншa . Зад финансовите показатели стои информация за не добре работеща бизнес среда, която не формира активи за напредък на строителните фирми. Очакванията за дейността през слеващите три месеца остават резервирани.

Данните от статистическият анализ за периода януари – юни 2013г. показват:

- ***Забавено развитие на строителния бранш, липса на обекти.***
- ***Липса на активност в инвестиционната дейност .***
- ***Липсва нарастване на обемите , липсва пазарът.***
- ***Задлъжняласт на държавата и общините.***
- ***Задлъжнялост на бизнеса към банките.***
- ***Междуфирмена задлъжнялост.***
- ***Налице е вътрешно фирмен дефицит на свободни парични средства.***
- ***Ниски доходи , като цяло / нарастване на дълговете , намаляване на наличните средства/.***
- ***Фактори диктуващи слабото вътрешно търсене ,липсата на двигатели за растеж ,трудности при планиране на строителният бизнес.***

Обща строителна активност

Анализът на финансовите резултати на строителният бранш представя картина не само на занижени обеми , но и драстично намаление на печалбата.

Над 90 % от строителните фирми не могата да се похвалят с заделени дялове за разрастване и инвестиране. Измамен ръст има и при останалата част.

Голяма част от спечелените големи поръчки са на изключително занижени цени и не носят добрият баланс , не носят така необходимият девидент за напредък. Липсва нарастване на обемите , липсва пазарът.

Разбира се , че има и изключения , но като цяло строителната индустрия не е в състояние да размести пластовете на застоя,липсва печелившата комбинация.

През последните 3 години цените на ключови суровините и материали следват тенденция на повишение. Спрямо 2005 г. суровините са поскъпнали общо с 86% според данните на Международен валутен фонд/ МВФ/, храните със 74%, металите с 81%, а цената на петрола се е удвоила.

Фирмите са предпазливи по отношение на прогнозите си за сигурност и напредък до края на 2013 година .

Обща строителна активност

Отрасъл строителство за полугодието на 2013 г. формира 5.6 % от БДС , с над 19 хил. строителни предприятия включително и тези без реализиран оборот по предварителни данни на НСИ .

По данни на ЦПРС на КСБ към 02.10.2013 г. строителните компании с регистрация са 4227 . Заличените фирми са 456 бр.

Членове на КСБ към септември 2013 година - редовни -1445 , сдружения 25 .

Членове 2012 година редовни 1579 , сдружения 25.

Данните от строителният регистър показват, че за последните три години са отпаднали от ЦПРС над 1700 компании. От 2010 г. до момента броя на регистрираните фирми не променя нивата си. Наблюдаваща тенденция през 2013 г. е намаляване на заличените фирми по неизпълнение на процедура чл.20 ал.2 от ЗК.

Строителната индустрия за периода януари –юни на 2013 г.се гради основно от 83% малки фирми , 15.5% средни фирми и 1.9 % големи фирми разпределени по критерии „персонал“.

Регистрирани строители в ЦПРСна КСБ по години 2008-2013 г.

- *2007 г. към 31.12.2007 – регистрирани фирми 199*
- *заличени няма*
- *2008 г.към декември регистрирани фирми 5131*
- *заличени няма*
- *2009 г. към 25.09.2009 регистрирани фирми 5815*
- *към декември 2009 регистрирани фирми 4989*
- *заличени 1299 фирми*
- *2010 г. към декември регистрирани фирми 4222*
- *заличени 1280 фирми*
- *2011 г. към декември регистрирани фирми 4192*
- *заличени 563 фирми*
- *2012 г. към декември регистрирани фирми 4160*
- *заличени 596 фирми*
- *2013 г. към септември регистрирани фирми 4138*
- *заличени 456 фирми*

Регистрирани строители в ЦПРС на КСБ към 02.10.2013г.

данни на ЦПРС на КСБ

Регистрирани строители общо 4227

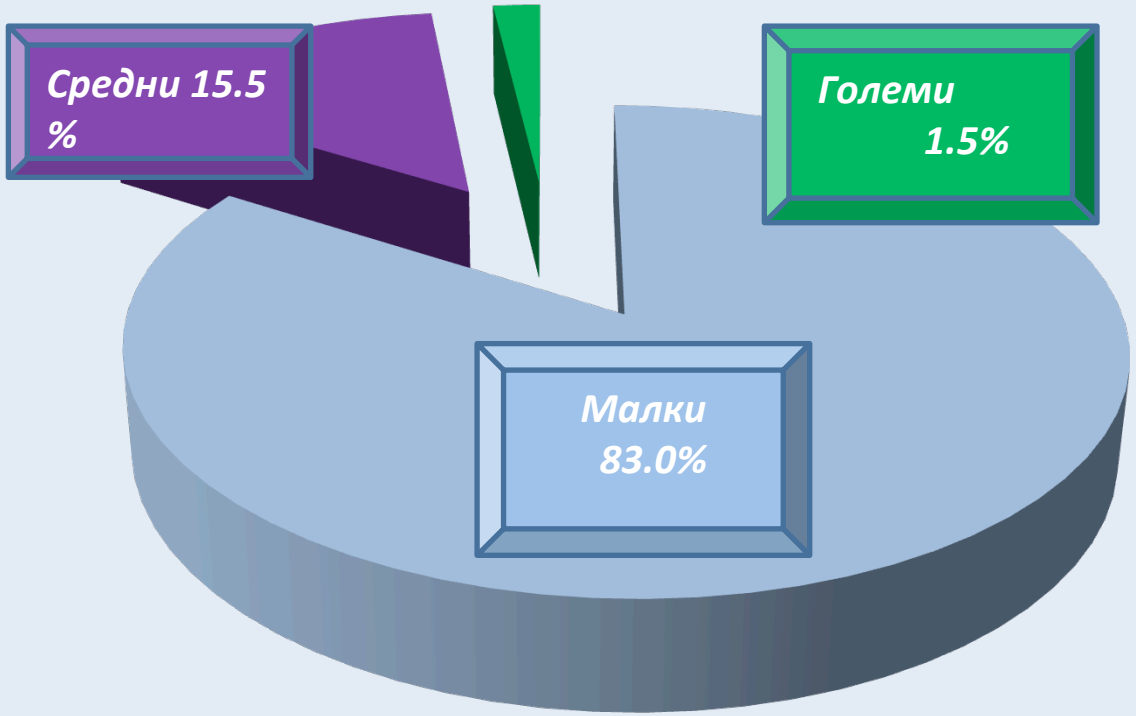
Регистрирани български юридически лица

4177

Регистрирани чуждестранни юридически лица 50

Разпределение на фирмите по „критерии персонал“ % по данни на ЦПРС при КСБ към 02.10.2013.

Строителната индустрия
януари- юни 2013 година.

Браншът за полугодието на 2013 година регистрира отрицателен растеж и ниски обороти. Обществените поръчки продължават и остават двигателят на строителния сектор в България.

Зад цифрите от анализът на статистическите данни за януари –юни 2013 г. - стои информация за спад на цялостната дейност, отрицателен растеж и ниски обороти.

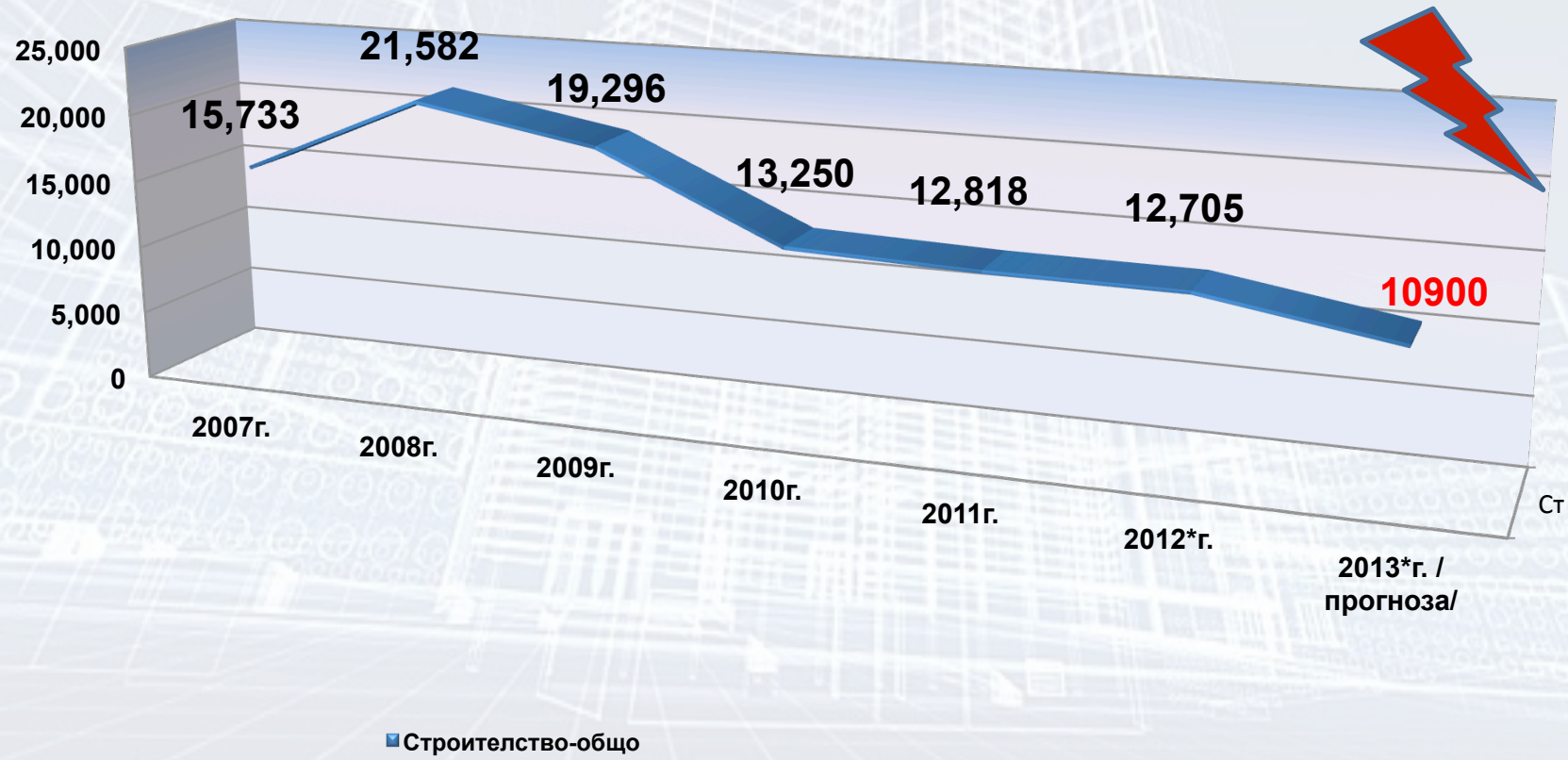
Произведена продукция за януари -юни на 2013 г.общо за отрасъл строителство е 4497 мил.лв. регистрира отрицателен ръст от 15.6 % в сравнение със същият период на 2012 г. В сравнение с предходното тримесечие се наблюдава ръст от 49.3 % , в сравнение с полугодието на на 2009 година намалението е от 48.8%. Прогнозата за 2013 г. произведената продукция от бранша да достигне 10900 мил.лв., което е връщане на нивата от 2006 г. Незавършеното строителство към края на 2012 година възлиза на 19 млрд.лв.

Сегмента сградно строителство / включва строителство на жилищни и нежилищни сгради/ представлява 58.6% от общо произведената продукция в отрасъл строителство за полугодието. Тенденцията е спад от 12.6% в сравнение с полугодието на 2012 година в сравнение с първото тримесечие на 2013 година нарастване от 44.0 % , а в сравнение с най-високото ниво 2008 г. спад от 57.4 %.Сключените договори по обявени обществени поръчки за полугодието на 2013г. са 339 бр. на стойност от 226 мил. при произведена продукция на стойност от 2633 мил.лв Анализът показва ,че сградното строителство е преобладаващо и в основната си част е формирано от часни инвестиции.

Сегмента сградно строителство /включва инженерно строителство ,строителство свързано с транспортна инфраструктура , пътна и ж.п. ,тръбопроводи, ел.проводи ,далекосъобщителни линии и др./. представлява 41.4 % от общо произведената продукция за полугодието. Тенденцията: Този сегмент продължава да регистра спад за полугодието на 2013 година ,като намалението е от 19.6% в сравнение със същият период на предходната година и ръст от 64% в сравнение с първото тримесечие на 2013 година . В сравнение с най-високо постигнатото ниво полугодието на 2009 г спад от 40.8%. сключените договори. Сключените договори за полугодието по този сегмент на инженерната инфраструктура +ВиК +енергиини обекти са 463 бр. на стойност от 1816 мил. лв. при произведена продукция даза периода на стойност от 1816 мил.лв. Анализът показва , че този сегмент е движен основно от обществени поръчкина а държавата и общините , финасирани основно с европейски средство.

Продукция на строителните предприятия
*2007г. – 2013*г., млн.лв.*

**По предварителни данни на НСИ*

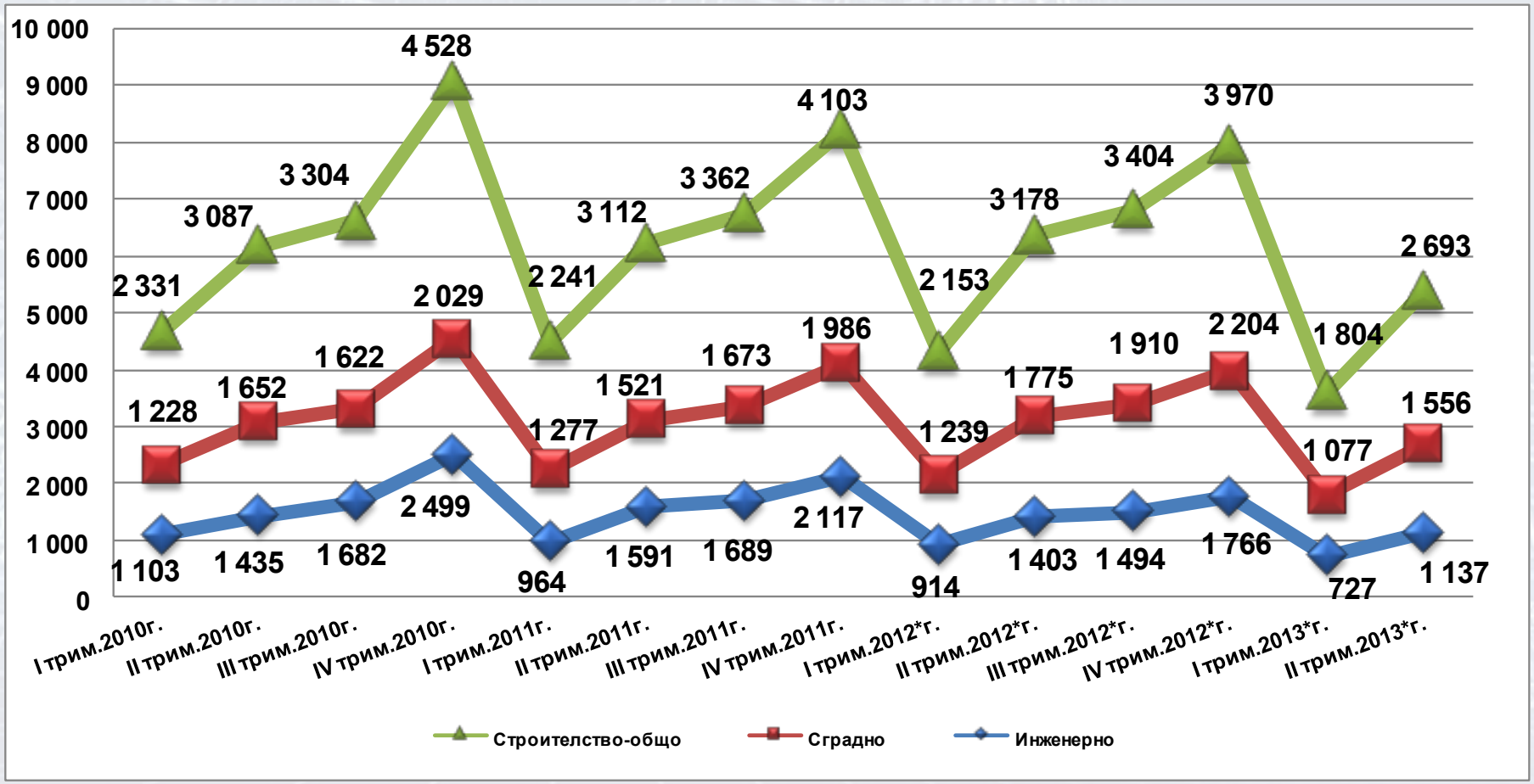
Продукция на предприятията от строителството, млн.лв.
Production of the enterprises in construction
I полугодие 2012*г. – I полугодие 2013*г.

****По предварителни данни на НСИ***

	I полуг. 2012*г.	I полуг. 2013*г.	Темп, %
Строителство-общо, млн.лв./ Construction-total, million levs	5 331	4 497	- 15,6 %
Сградно с-во, млн.лв./ Building construction, million levs	3 014	2 633	- 12,6 %
Инженерно с-во, млн.лв./ Civil engineering, million levs	2 317	1 864	- 19,6 %

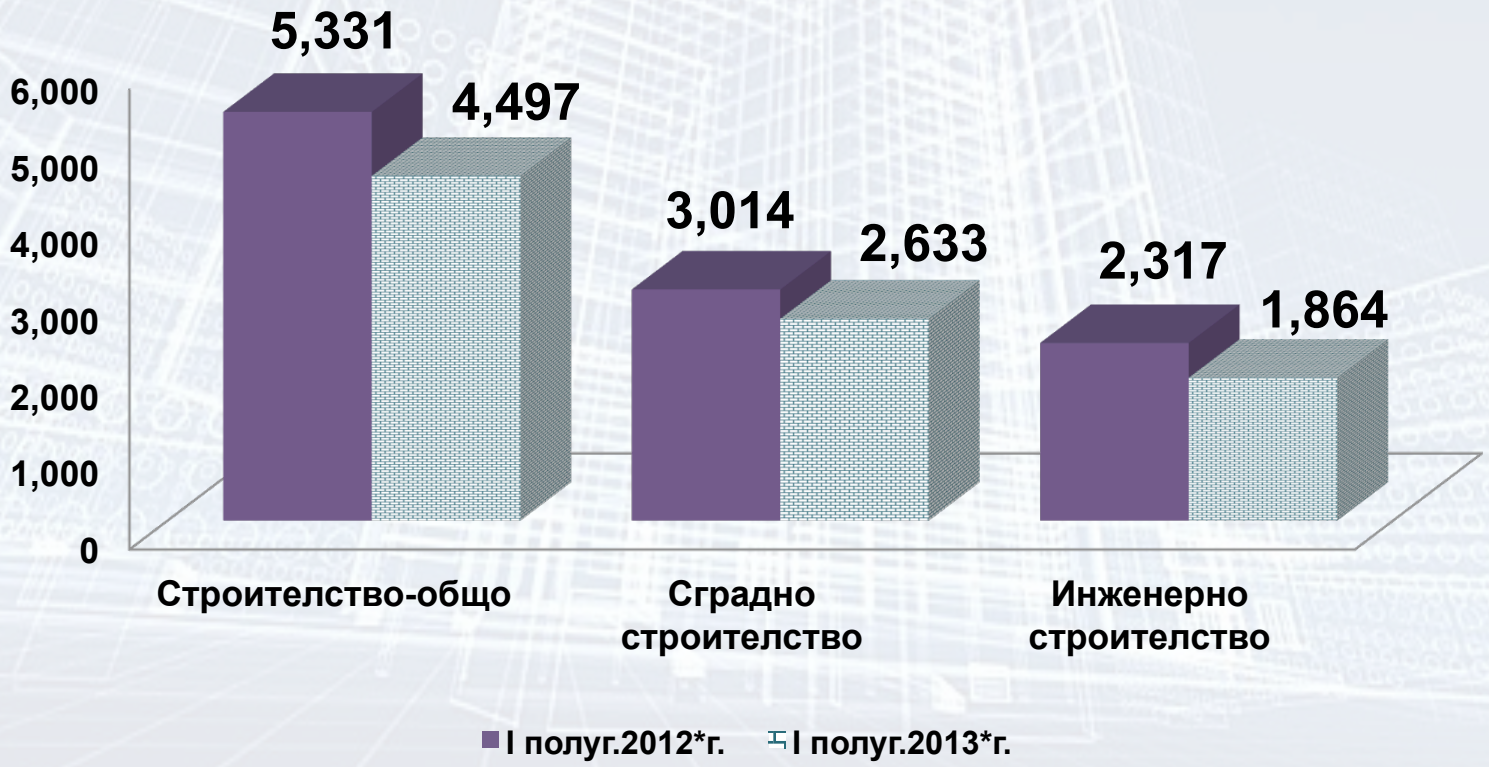
Продукция на строителните предприятия
*I трим.2010г. – II трим.2013*г., млн.лв.*

**По предварителни данни на НСИ*

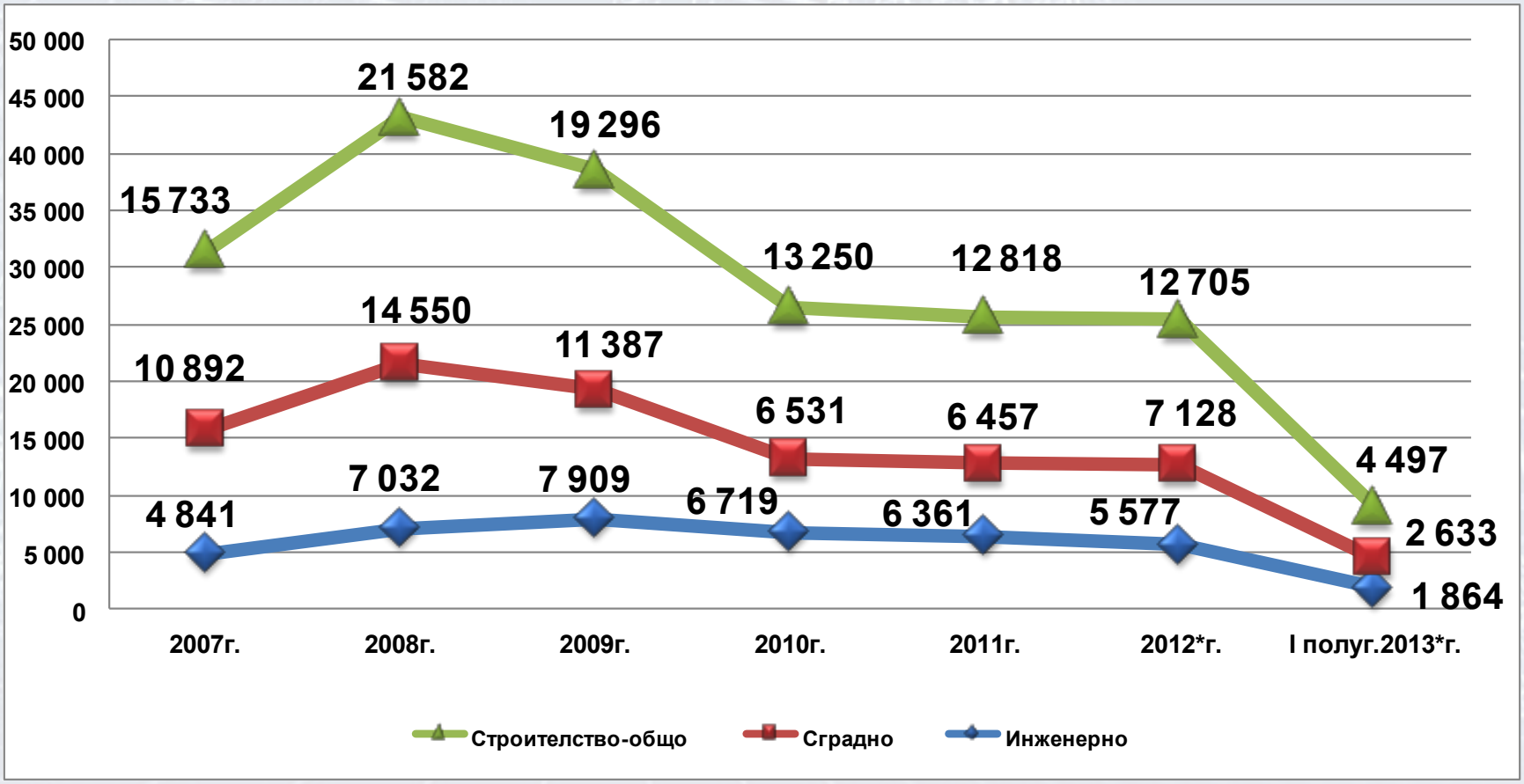
Продукция на предприятията от строителството, млн.лв.
Production of the enterprises in construction
I полугодие 2012*г. – I полугодие 2013*г.

****По предварителни данни на НСИ***

Продукция на строителните предприятия
*2007г. – I полугодие 2013*г., млн.лв.*

***По предварителни данни на НСИ*

Незавършено строителство по данни на НСИ за 2012г.

Предварителни данни / по справката за разходите за ДМА/

Показатели	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2012г. (незавършено строителство) Хил.лв.
Общо	18 840 445
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	14 106 173
Жилищни сгради	893 806
Нежилищни сгради	5 580 712
Строителни съоръжения и конструкции	7 631 655
Машини,производствено оборудване и апаратура	2 578 945
Транспортни средства	99 474
Други разходи	2 055 853

Обща строителна активност

Брутната добавена стойност *формирана в отрасъл строителство за полугодието 2013 година е 1722 мил.лв. ,което е 5.8% от общо формираната БДС , или спад в сравнение със същият период на 2012 година от 99 мил.лв., запазвайки тенденцията на спад за последните 4 години.*

Брутната добавена стойност в строителството е под нивото на 2007 година , а в сравнение с полугодието на 2009 година бележи спад от 924 мил.лв.
На едно лице заето в строителната индустрия се падат от текущият обем брутен вътрешен продукт / БВП/за първото тримесечие 4098 лева и за второто тримесечие на 2013 година 5970 лева. Наблюдава се нарастване в сравннение с първото тримесечие на 2013 година.
Отработените човеко часове за първото тримесечие на 2013 година са 48334137 или 381 часа положен труд от един нает по трудово правоотношение в строителството за първото тримесечие. Отработените човекочасове нарастват на 52063934 за второто тримесечие на 2013г., което е 400 часа положен труд от страна на нает в строителството. Нарастването е в порядък на 7.7% ,обяснимо със сезонният характер на труда.

Общите разходи в строителството за един отработен час се увеличават с 4.9%за второто тримесечие на 2013 г.

Производителност на труда на едно заето лице в строителството.

Едно лице заето в строителството за първото тримесечие произвежда строителна продукция на стойност от 10369 лв. . През второто тримесечие произведената продукция от едно лице е 15935 лв. Тук се наблядава тенденция по-малко произведена продукция за първото тримесечие при по-голям брои заети в производството . При второто тримесечие е обратно. Като цяло производителността на труда нараства на база на произведената продукция .

Обща строителна активност

Отработени човекочасове от наетите лица по трудово правоотношение през 2013 година

брои

Икономическа дейност	*I трим. 2013*	*II трим. 2013*
Строителство	*48334137*	*52063934*

** Предварителни данни*

*Брутен вътрешен продукт и Брутна добавена стойност I полугодие 2012*г. – I полугодие 2013*г., млн.лв.*

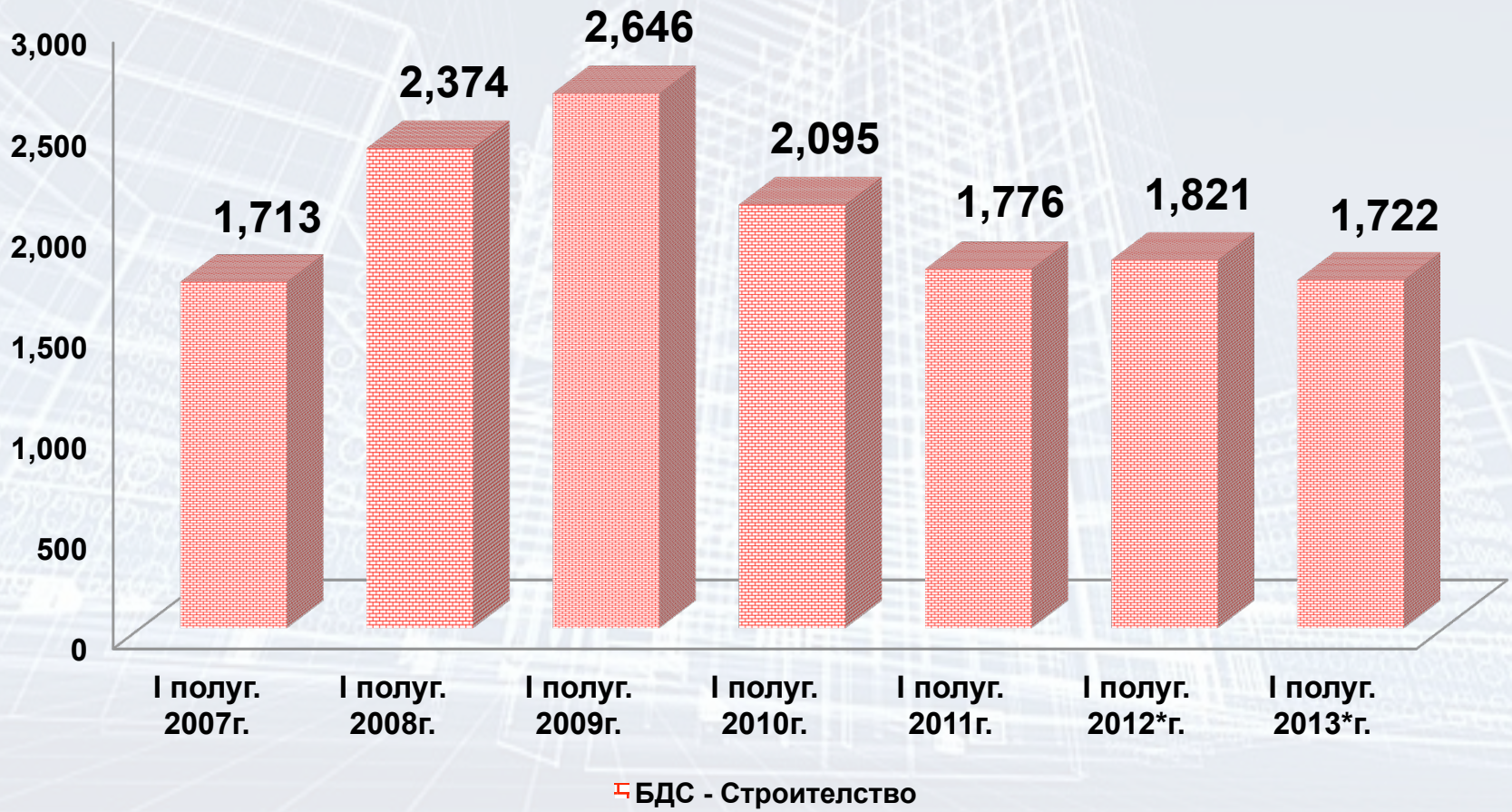
**По предварителни данни на НСИ*

	I полуг. 2012*г.	I полуг. 2013*г.	Разлика
Брутен вътрешен продукт – общо за икономиката, млн.лв.	34 960	35 975	1 015
Брутна добавена стойност - общо за икономиката, млн.лв.	29 811	30 795	984
Брутна добавена стойност - икономическа дейност Строителство, млн.лв.	1 821	1 722	- 99

Брутна добавена стойност – Строителство

*I полугодие 2007г. – I полугодие 2013*г., млн.лв.*

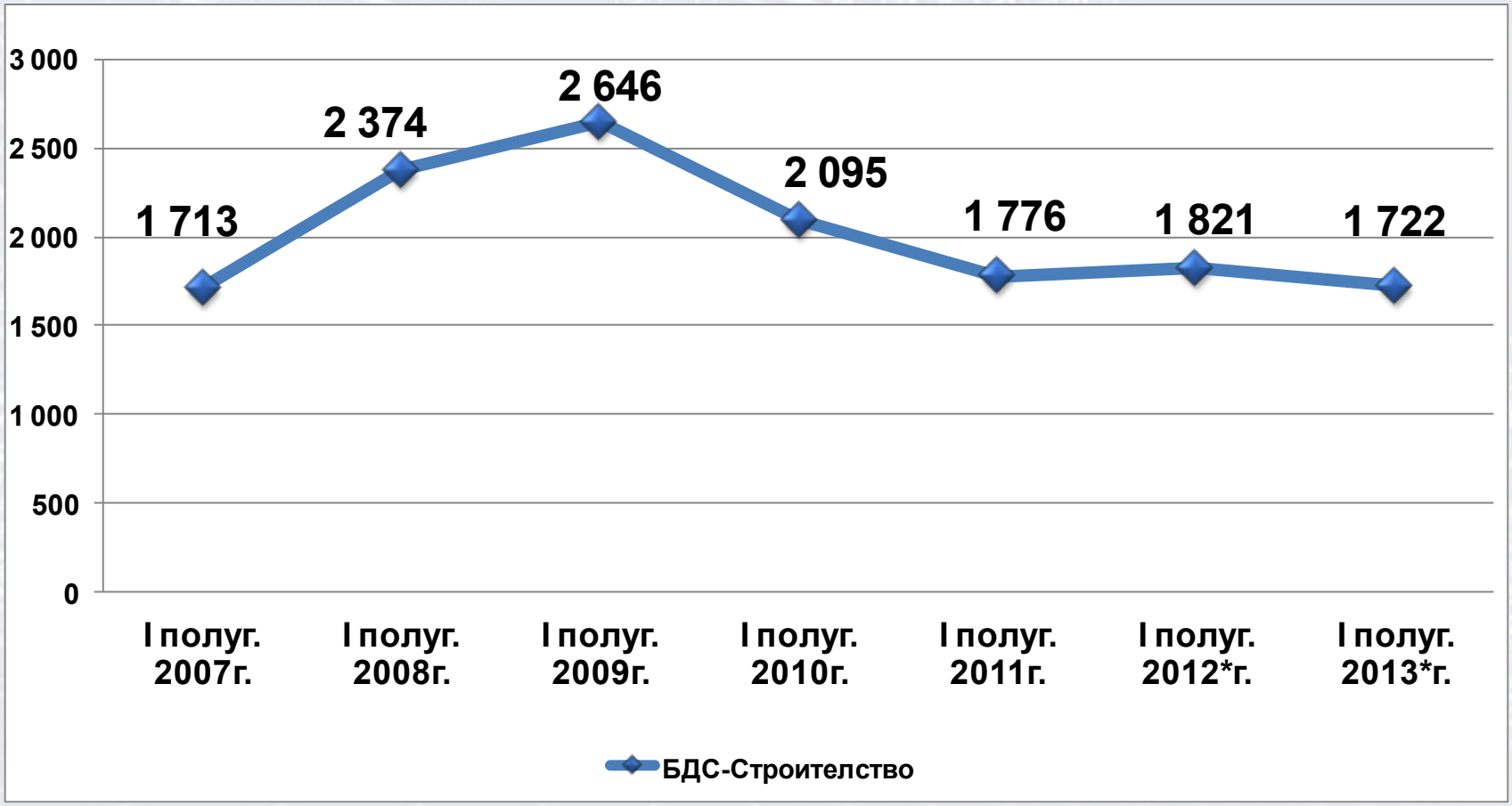
**По предварителни данни на НСИ*

Брутна добавена стойност – Строителство

*I полугодие 2007г. – I полугодие 2013*г., млн.лв.*

**По предварителни данни на НСИ*

Задължения на общините към 30.06.2013 г.

данни на Министерство на финансите

Областни центрове	Просрочени задължения към 31.03. 2013 г. (в лева)	Просрочени задължения към 30.06. 2013 г. (в лева)
Столична община и райони	7373948	8697239
Благоевград	7593426	7660077
Бургас	4018647	8237740
Варна	3282328	289448
ВТърново	1344557	1083150
Видин	11382883	13925539
Враца	4422278	4684930
Габрово	724348	133481
Добрич	3684858	1677436
Кърджали	14977777	14898735
Кюстендил	10565075	10076663
Ловеч	771297	773824
Монтана	739894	478641
Пазарджик	14724022	17280244
Перник	14890539	14268070
Плевен	257158	235125
Пловдив	10954516	10552089
Разград	103041	137673
Русе	1749167	2498505
Силистра	4935881	4926300
Сливен	6438430	7044113
Смолян	14397573	13394677
София	7844688	6955970
Ст.Загора	2175446	2814742
Търговище	1538249	123403
Хасково	4093010	3685164
Шумен	1627984	1022789
Ямбол	0	0
Общо	156611020	160085767

Обща строителна активност

***Задълженията на общините** към края на 30.06.2013 възлизат на 160 млн. лв., от който 5 мил.лв. държавни и 156 мил.лв . местни/ по данни на Финансовото министерство/.*

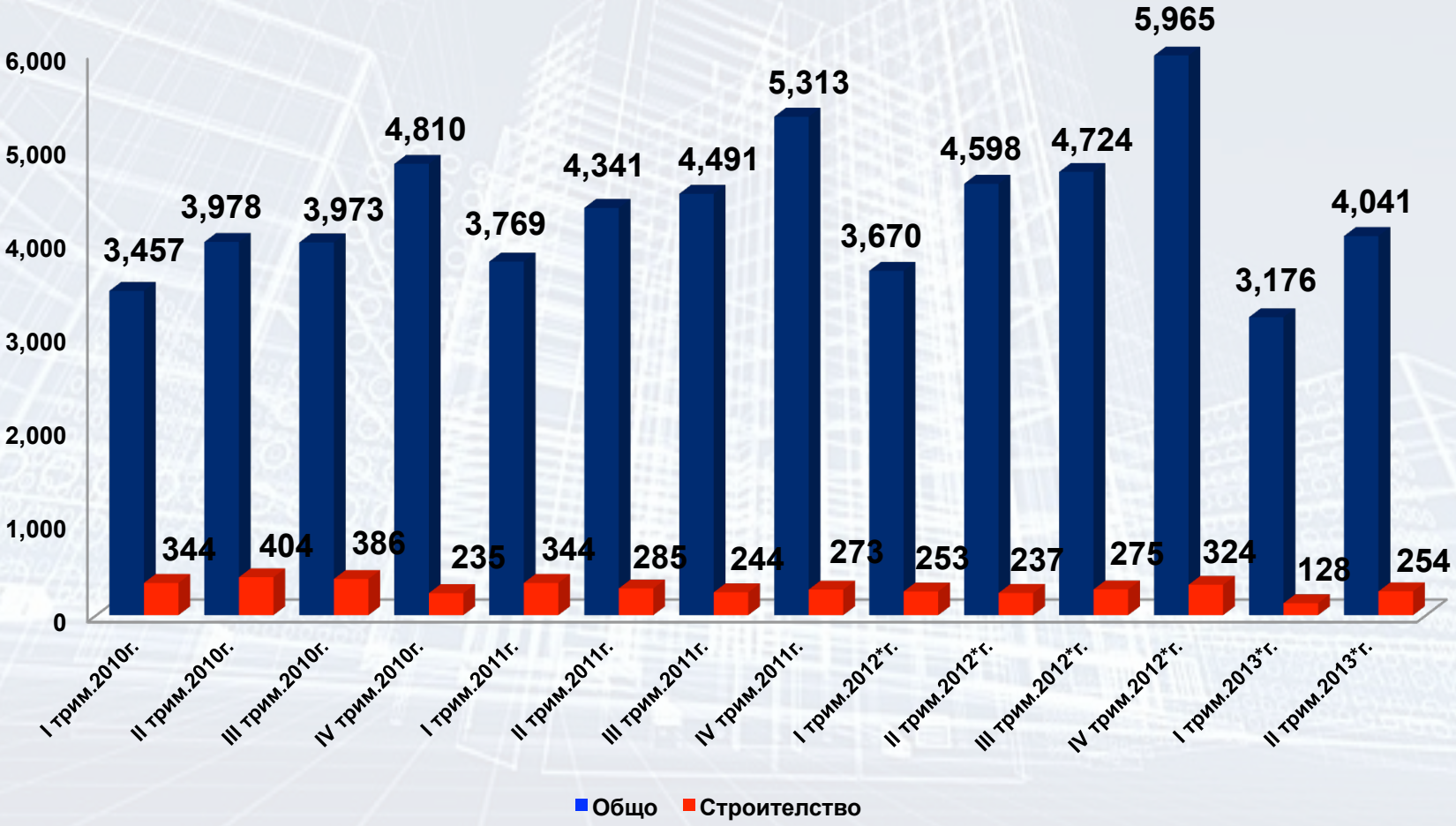
Повече от 80% от тези зъдължения са насочени към строителната индустрия.Забавените плащания са от 138 общини или 52 %от общият брои общини. Местните органи очевидно имат проблеми , това са проблеми - не само от гледна точка на финансовата дисциплина, но и проблеми водещи директно до стагнация на бизнеса. Проблемите са взаимосвързани общини –фирми , фирми – общини. Общинските приходи като цяло бележат спад / така например за 2012 година- в сравнение с 2008 г. Спад от 943 мил.лв. или около 70% спад. По последни данни държавата започна да се издължава на фирмите. Около 1 млрд. лв. е към строителният сектор.

Нужна е коректна политика по отношение на плащанията от страна на държавата и коректна политика от страна на строителните фирми по отношение на качество , срокове и коректно изпълнетие. Нужна е сигурност и стабилност в бизнеса.

Разходи за придобиване на ДМА

*I трим.2010г. – II трим.2013*г., млн.лв.*

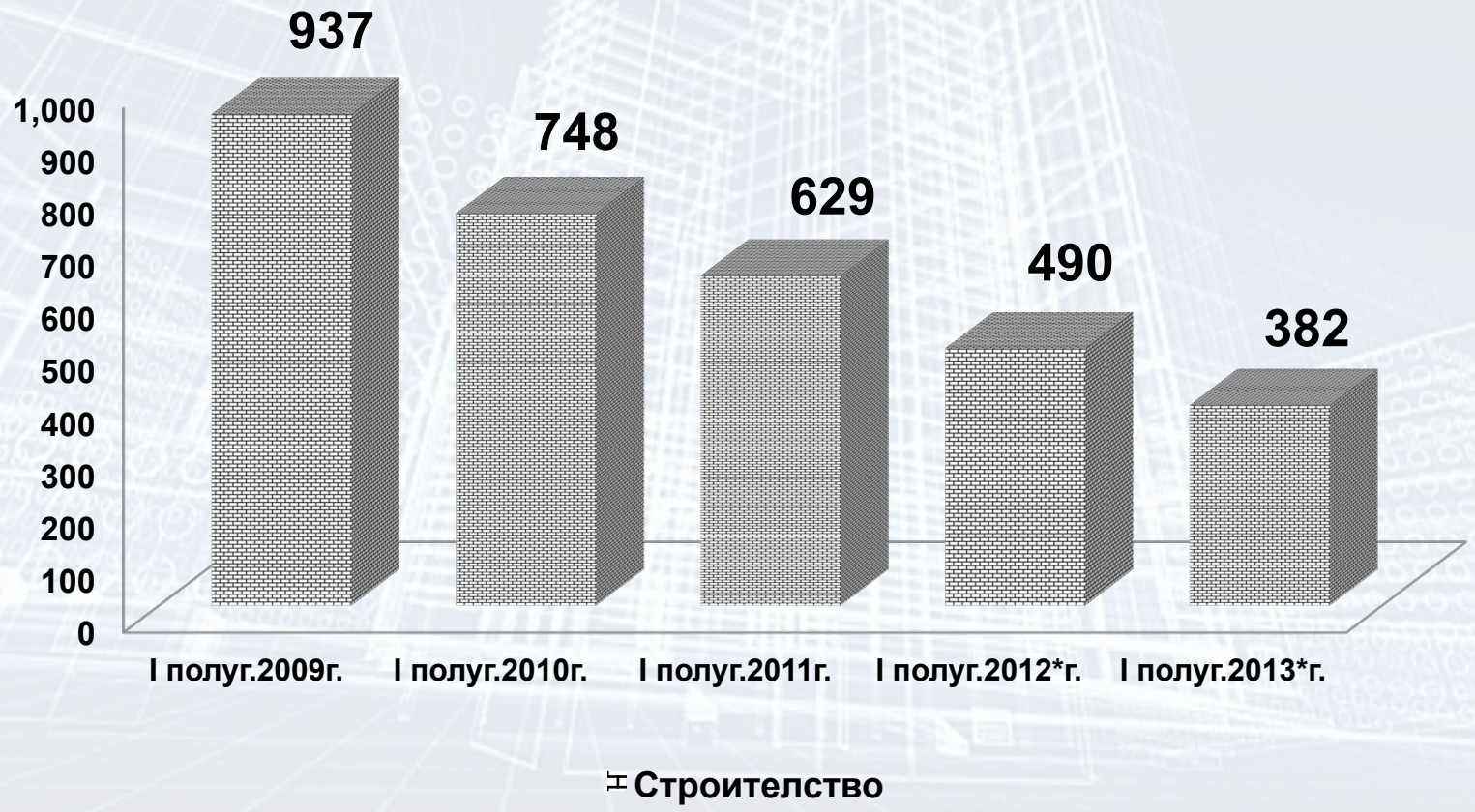
**По предварителни данни на НСИ*

Разходи за придобиване на ДМА - Строителство

*I полугодие 2009г. – I полугодие 2013*г., млн.лв.*

***По предварителни данни на НСИ*

Разходи за придобиване на ДМА

***По предварителни данни на НСИ*

	I полуг. 2012*г.	I полуг. 2013*г.	Темп, %
Общо, млн.лв.	8 268	7 217	- 12,7 %
Строителство, млн.лв.	490	382	- 22,0 %

Обща строителна активност

- ***Разходите за придобиване на ДМА,*** *като цяло намаляване в отрасъл строителство за полугодието . Намалението е от 22% в сравнение със същият период на 2012 г. .*
- *Намалението в сравнение с предкризисният период е от 59.2% Запазване на тенденцията на драстично намаляване на разходите за придобиване на ДМА*
- *Това се дължи на несигурност в бизнес средата , намаляване на планираните средства за активи от фирмите ,дължи се и на факта, че държавата,*

Икономически дейности	Изменение на запасите от незавършено производство – полугодието на 2013
	хил.лв.
F. Общо Строителство (41+42+43)	270941
41- Строителство на сгради	177903
42 - Строителство на съоръжения	111520
43- Специализирани строителни дейности	-18482

Обща строителна активност

От началото на годината се забелязва задържане на инвестиционните проекти и отдръпване на строителните предприемачи.

- ✓ ***Потребителските заеми нарастват с 91 млн. лв. през второто тримесечие, привлечените депозити общо намаляват с 461 млн. лв. При отпуснати общо 57.64 млрд. лв. брутни заеми, лошите кредити са 9.85 млрд. лв. Към края на първото полугодие на 2013 г. лошите и преструктурирани заеми представляват 23.05% от общия обем отпуснати към бизнеса и домакинствата средства по данни на БНБ. Важна и стратигическа задача на държавата трябва да бъде стабилизиране на бизнес средата , като се има предвид икономическият дисбаланс и насърчаване на инвестиционните процеси - местни , и чужди..***
- ***При адекватна политика за стимулиране на българските предприемачи и повишаване на конкурентоспособността, през следващите 2 години очакванията са увеличение на потреблението от 2.2 до 2.6 на сто, а за инвестициите – около 5.3 и 6.5%, според анализ на икономистите от БАН.***

Обща строителна активност по данни на БНБ

През първото полугодие на 2013 г. чуждите инвестиции общо за страна по предварителни данни и оценки на БНБ са 711 млн. евро или 3.9% от брутния вътрешен продукт по предварителни оценки, на практика след ревизиране предстои актуализация на стойността им . Според динамиката на капиталовите вложения в България данните показват ,че в сравнение с ревизираната стойност на миналогодишните инвестиции имаме спад от 37.3%.

Вложенията в основен капитал са за 537 млн. евро, или 76% %, от инвестициите общо .

Реинвестираната печалба е незначителна в рамките на 6.9% или 49.2 мил.евро

Запазва се тенденцията при инвестициите от дялов капитал и при вложенията в основен капитал – намаление на ръста на реинвестираната печалба .

Отрасъл строителство чуждестранните инвестиции за първото пълугодие на 2013 г. са 24 мил.евро бележат или драстичен спад от 85.3% в сравнение с същият период на 2012 година . Спад от 38.4% в сравнение с последното тримесечие на 2013 година.

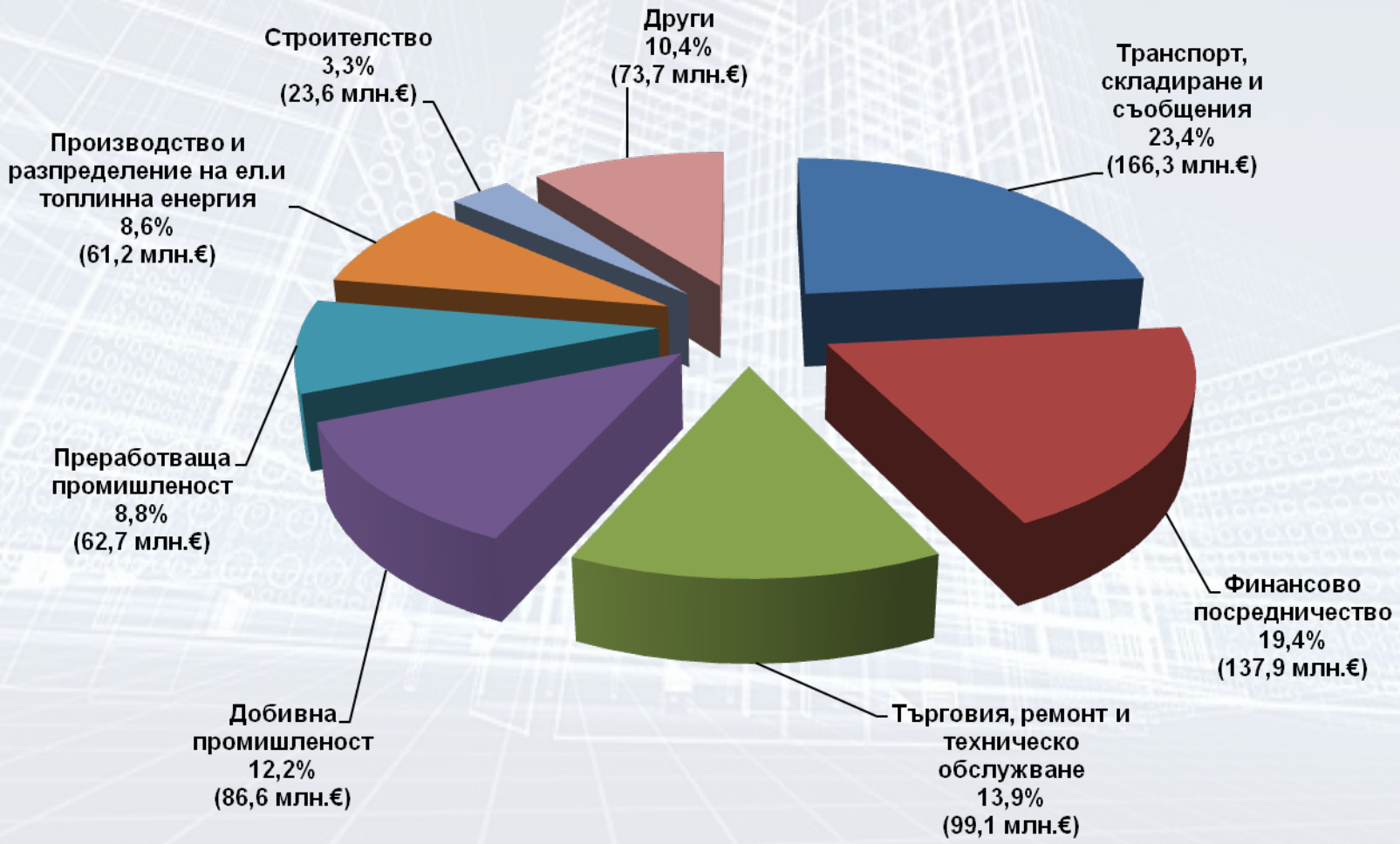
Общият размер на всички лоши и преструктурирани заеми възлиза на 9.9 млрд.лв.,като от тях 20% са кредити по жилищно кредитиране.

- ***Инвестиционните сделки с недвижими имоти в България възлизат на 54.2 млн. евро в периода януари-август 2013 г. Обемът е с 26% над този за цялата 2012 и с 49% повече от същия период на 2012 г.***
- ***Пазарният дял на българските купувачи на инвестиционния пазар остава висок, макар че намалява на 56% в периода януари - август 2013 г. от 75% през 2012 г.***
- ***Жилищният пазар в момента е активен, предлагани имоти са на разумни цени. Купувачите са ориентирани в тенденцията на покачване на нивата и бързат да сключат изгодна сделка сега.***

Отраслова структура на преките инвестиции в страната, млн.€

(януари – юни 2013г.)

По предварителни данни на БНБ

Поток на преки чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл, млн.€

I полугодие 2012г. – I полугодие 2013г.

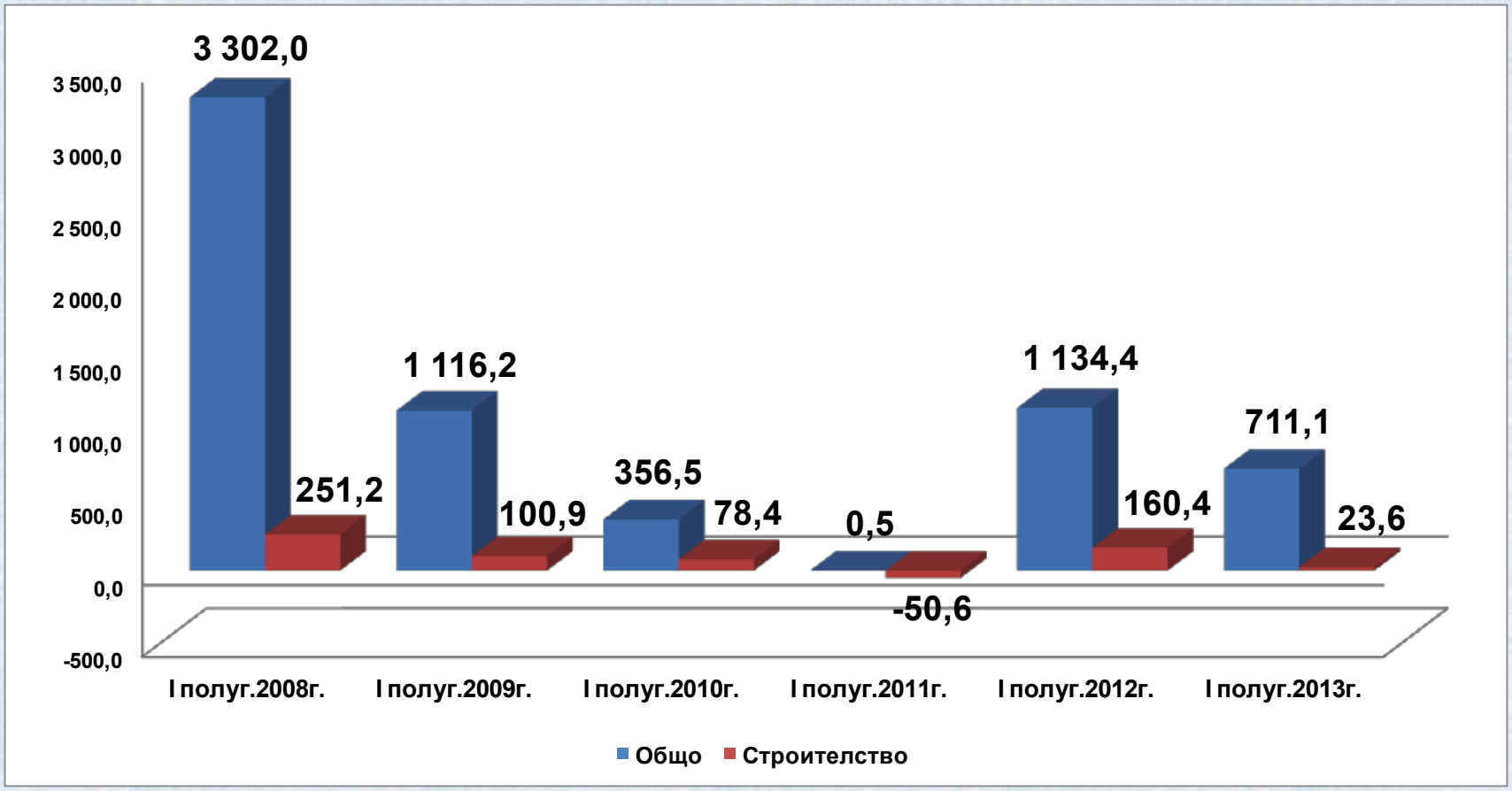
По предварителни данни на БНБ

	I полуг. 2012г.	I полуг. 2013г.	I полуг. 2013г./ I полуг. 2012г., %
ОБЩО, млн.€	1 134,4	711,1	- 37,3 %
Строителство, млн.€	160,4	23,6	- 85,3 %
Операции с недвижими имоти, млн.€	90,0	23,4	- 74,0 %

Поток на преки чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл, млн.€

I полугодие 2008г. – I полугодие 2013г.

По предварителни данни на БНБ

Обща строителна активност

***Издадени строителни разрешителниза строеж** на сгради общо през първото полугодие на 2013 г.по данни на НСИ са 4271 бр. с разгърната площ от 1771618 кв.м. В сравнение със същият период на предходната година се наблюдава намаление на бр.с 194 издадени разрешителни или спад от 4.3 % и незначителен ръст на застроената площ от 4.6 %.*

- *Издадените разрешителни за строеж на жилищни сгради са 1915 с 4862 жилища в тях и с 670912 кв. м .разгъната застроена площ (РЗП).*
- *Административни сгради/офиси /64 със 40758 кв. м РЗП*
- *Други сгради 2292 с 1059948 кв. м РЗП.*

Тенденция :

- *Спрямо първото полугодие на 2012 година издадените разрешителни за строеж на жилищните сгради намаляват с 8.2%.*
- *Жилищата в тях - нарастване от 2.6%, застроената им площ - намалява с 2.3%*
- *Административните сгради спад с 15.8%, а разгънатата им застроен ръст с 10.3%.*
- *Другите сгради са по-малко с 0.4%, а тяхната РЗП – нарастване с 9.3%.*

Обща строителна активност

Най-голям брой разрешителни за строеж на нови жилищни сгради са издадени в областите: Пловдив - 489, Бургас – 330 ,Варна - 315, София (област 305.

- ***Платени такси за издадени разрешителни . Наблюдава се нарастване на платените такси за издаване на строителни разрешителни в София по данни на Дирекция „Архитектура и градоустройство“ , данните са за София но ситуацията е същата и в др. градове.***
- ***За първото полугодие на 2013 година са 1935 хил.лв. при 1463 хил. лв за същият период на 2012 година ръст от 32 %.***

Издадени разрешителни за строеж на нови сгради
за I полугодие 2012г. – I полугодие 2013г.
за страната, бр.

По данни на НСИ

Видове сгради	I полуг.2012г.		I полуг.2013г.		Ръст	I полуг.2013г./ I полуг.2012г.	
	Бр.	РЗП, м²	Бр.	РЗП, м²	Бр.	%	%
Общо сгради	4 465	1 694 038	4 271	1 771 618	- 194	- 4,3 %	4,6 %
Жилищни сгради	2 087		1 915		- 172	- 8,2 %	
Жилища	4 739	687 022	4 862	670 912	123	2,6 %	- 2,3 %
Административни сгради	76	36 965	64	40 758	- 12	- 15,8 %	10,3 %
Други сгради	2 302	970 051	2 292	1 059 948	- 10	- 0,4 %	9,3 %

ИЗДАДЕНИ РАЗРЕШИТЕЛНИ ЗА СТРОЕЖ НА НОВИ СГРАДИ ЗА I полуг.2012 – I полуг.2013г. ПО ОБЛАСТИИ

(броя)

Области	Жилищни сгради			Жилища			Административни сгради			Други сгради		
	I полуг. 2012	I полуг. 2013	разлика	I полуг. 2012	I полуг. 2013	разлика	I полуг. 2012	I полуг. 2013	разлика	I трим. 2012	I трим. 2013	разлика
Общо за страната	2 087	1 915	-172	4 739	4 862	123	76	64	-12	2 302	2 292	-10
Благоевград	134	117	-17	277	356	79	4	9	5	110	115	5
Бургас	261	223	-38	1 267	727	-540		7	7	130	100	-30
Варна	216	173	-43	811	649	-162	3	3	0	164	139	-25
Велико Търново	53	59	6	55	136	81		3	3	94	117	23
Видин	18	4	-14	87	4	-83			0	17	11	-6
Враца	26	23	-3	30	44	14			0	55	42	-13
Габрово	28	27	-1	32	31	-1			0	33	37	4
Добрич	42	76	34	60	125	65	4		-4	80	99	19
Кърджали	39	36	-3	92	131	39			0	23	32	9
Кюстендил	15	22	7	22	29	7			0	20	36	16
Ловеч	46	54	8	44	54	10			0	54	40	-14
Монтана	11	12	1	38	13	-25			0	24	33	9
Пазарджик	83	103	20	117	183	66	4		-4	120	125	5
Перник	56	90	34	57	141	84			0	49	71	22
Плевен	44	34	-10	53	36	-17	4		-4	50	79	29
Пловдив	287	204	-83	474	500	26	10		-10	271	285	14
Разград	27	20	-7	31	23	-8			0	59	47	-12
Русе	27	24	-3	40	37	-3	4		-4	54	67	13
Силистра	18	24	6	18	22	4			0	78	37	-41
Сливен	45	51	6	77	68	-9			0	63	68	5
Смолян	15	26	11	16	38	22			0	45	58	13
София	155	148	-7	153	211	58	3	6	3	141	151	10
София (столица)	156	155	-1	426	891	465	4	7	3	78	58	-20
Стара Загора	120	87	-33	204	202	-2			0	182	139	-43
Търговище	22	25	3	70	38	-32			0	36	35	-1
Хасково	67	58	-9	85	104	19			0	99	90	-9
Шумен	50	26	-24	53	46	-7			0	106	86	-20
Ямбол	26	11	-15	50	20	-30	3		-3	67	95	28

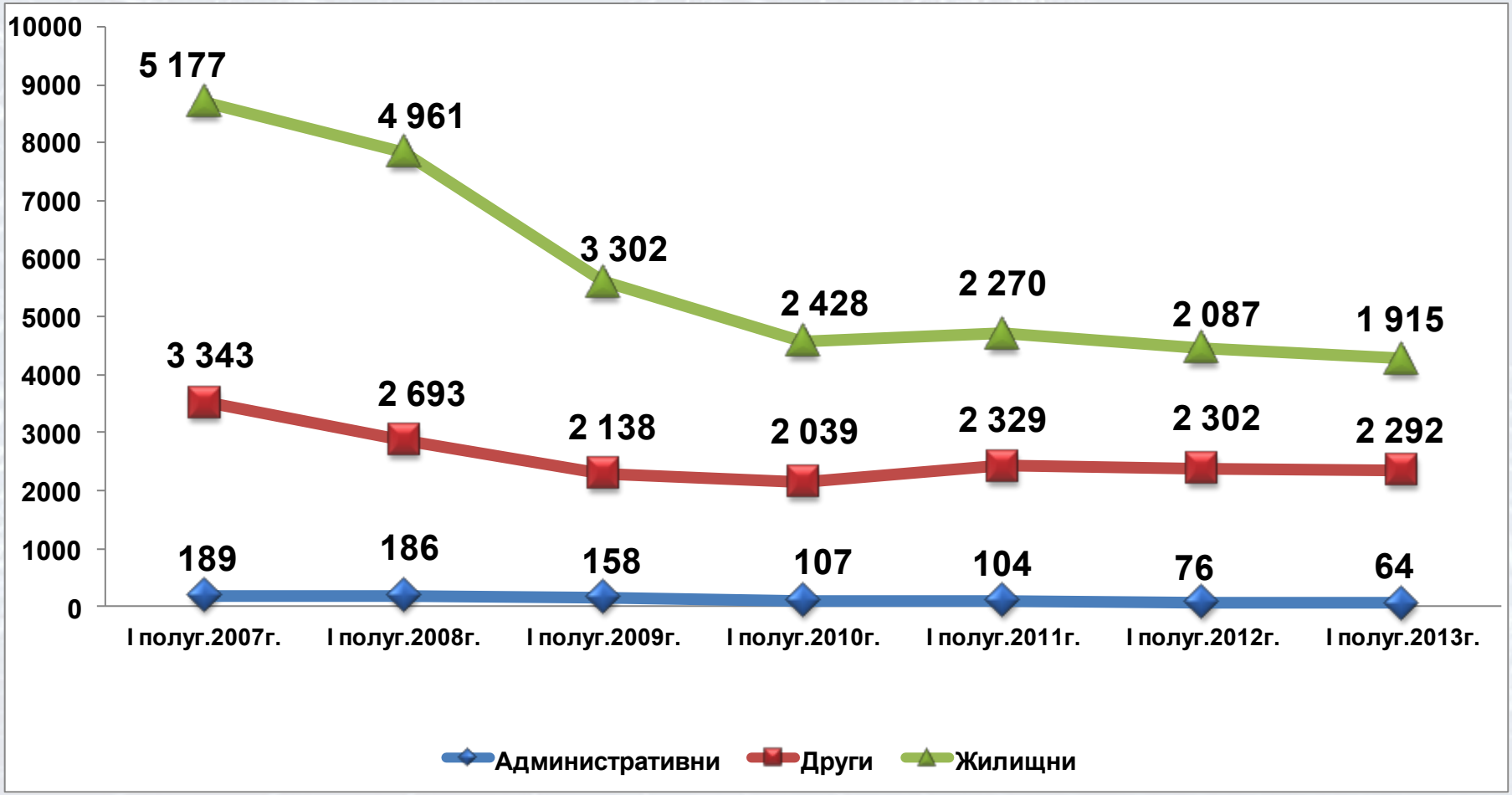
Издадени разрешителни за строеж на нови сгради за I полугодие 2008г. – I полугодие 2013г. за страната, бр.

По данни на НСИ

Видове сгради	I полуг. 2008г.	I полуг. 2009г.	I полуг. 2010г.	I полуг. 2011г.	I полуг. 2012г.	I полуг. 2013г.	I.2013г./ I.2008г.	I.2013г./ I.2009г.	I.2013г./ I.2010г.	I.2013г./ I.2011г.	I.2013г./ I.2012г.
	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	%	%	%	%	%
Общо сгради	7 840	5 598	4 574	4 703	4 465	4 271	-45,5%	-23,7%	-6,6%	-9,2%	-4,3%
Жилищни сгради	4 961	3 302	2 428	2 270	2 087	1 915	-61,4%	-42,0%	-21,1%	-15,6%	-8,2%
Жилища	23 336	11 036	6 722	5 490	4 739	4 862	-79,2%	-55,9%	-27,7%	-11,4%	2,6%
Административни сгради	186	158	107	104	76	64	-65,6%	-59,5%	-40,2%	-38,5%	-15,8%
Други сгради	2 693	2 138	2 039	2 329	2 302	2 292	-14,9%	7,2%	12,4%	-1,6%	-0,4%

Издадени разрешителни за строеж на нови сгради
за I полугодие 2007г. – I полугодие 2013г.
за страната, бр.

По данни на НСИ

Започнато строителство на нови сгради
I полугодие 2012г. – I полугодие 2013г., бр.

По данни на НСИ

Видове сгради	I полуг.2012г.		I полуг.2013г.		Ръст	I.2013г./ I.2012г.	
	Бр.	РЗП, м²	Бр.	РЗП, м²	Бр.	%	%
Общо сгради	2 075	944 086	1 982	898 813	- 93	- 4,5%	- 4,8%
Жилищни сгради	1 065		1 064		- 1	- 0,1%	
Жилища	3 264	404 282	3 242	417 547	- 22	- 0,7%	3,3%
Административни сгради	37	11 989	46	33 159	9	24,3%	176,6%
Други сгради	973	527 815	872	448 107	- 101	- 10,4%	- 15,1%

ЗАПОЧНАТО СТРОИТЕЛСТВО НА НОВИ СГРАДИ ЗА I полуг.2012 – I полуг.2013 ГОДИНА ПО ОБЛАСТИ

(броя)

Области	Жилищни сгради			Жилища			Административни сгради			Други сгради		
	I полуг. 2012	I полуг. 2013	разлика	I полуг. 2012	I полуг. 2013	разлика	I полуг. 2012	I полуг. 2013	разлика	I полуг. 2012	I полуг. 2013	разлика
Общо за страната	1 065	1 064	-1	3 264	3 242	-22	37	46	9	973	872	-101
Благоевград	64	59	-5	137	215	78		3	3	49	71	22
Бургас	185	159	-26	1 220	829	-391		8	8	81	69	-12
Варна	152	119	-33	581	618	37		3	3	95	61	-34
Велико Търново	28	38	10	34	114	80		3	3	51	55	4
Видин			0			0			0			0
Враца	3	8	5	3	8	5			0	19	11	-8
Габрово	7	9	2	6	9	3			0	11	7	-4
Добрич	32	40	8	63	104	41	4		-4	43	36	-7
Кърджали	13	25	12	40	65	25			0	9	7	-2
Кюстендил		9	9		8	8			0			0
Ловеч	14	27	13	37	25	-12			0	33	32	-1
Монтана	5	3	-2	7	3	-4			0	10	8	-2
Пазарджик	40	30	-10	73	78	5			0	42	52	10
Перник	10	36	26	10	54	44			0	4	13	9
Плевен	15	15	0	25	13	-12			0	24	33	9
Пловдив	97	115	18	163	328	165			0	114	64	-50
Разград	14	17	3	15	17	2			0	29	34	5
Русе	9	9	0	22	9	-13			0	18	19	1
Силистра	9	15	6	13	14	1			0	34	24	-10
Сливен	21	32	11	39	35	-4			0	16	24	8
Смолян		11	11		12	12			0	19	23	4
София	89	90	1	89	98	9		8	8	60	33	-27
София (столица)	88	62	-26	390	289	-101		6	6	27	30	3
Стара Загора	66	63	-3	126	180	54	6		-6	66	52	-14
Търговище	8	8	0	27	18	-9			0	9	14	5
Хасково	43	39	-4	57	73	16			0	40	37	-3
Шумен	33	17	-16	42	17	-25			0	33	18	-15
Ямбол	9		-9	31		-31			0	31	36	5

ИЗДАДЕНИ РАЗРЕШИТЕЛНИ И ЗАПОЧНАТО СТРОИТЕЛСТВО за I полугодие 2013г. ПО ОБЛАСТИ

Области	Общо сгради		Жилищни сгради		Жилища		Административни сгради		Други сгради	
	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство
Общо за страната	4 271	1 982	1 915	1 064	4 862	3 242	64	46	2 292	872
Благоевград	241	133	117	59	356	215	9	3	115	71
Бургас	330	236	223	159	727	829	7	8	100	69
Варна	315	183	173	119	649	618	3	3	139	61
Велико Търново	179	96	59	38	136	114	3	3	117	55
Видин	15	0	4		4				11	
Враца	65	19	23	8	44	8			42	11
Габрово	64	16	27	9	31	9			37	7
Добрич	175	76	76	40	125	104			99	36
Кърджали	68	32	36	25	131	65			32	7
Кюстендил	58	9	22	9	29	8			36	
Ловеч	94	59	54	27	54	25			40	32
Монтана	45	11	12	3	13	3			33	8
Пазарджик	228	82	103	30	183	78			125	52
Перник	161	49	90	36	141	54			71	13
Плевен	113	48	34	15	36	13			79	33
Пловдив	489	179	204	115	500	328			285	64
Разград	67	51	20	17	23	17			47	34
Русе	91	28	24	9	37	9			67	19
Силистра	61	39	24	15	22	14			37	24
Сливен	119	56	51	32	68	35			68	24
Смолян	84	34	26	11	38	12			58	23
София	305	131	148	90	211	98	6	8	151	33
София (столица)	220	98	155	62	891	289	7	6	58	30
Стара Загора	226	115	87	63	202	180			139	52
Търговище	60	22	25	8	38	18			35	14
Хасково	148	76	58	39	104	73			90	37
Шумен	112	35	26	17	46	17			86	18
Ямбол	106	36	11		20				95	36

Започнато строителство на нови сгради за I полугодие 2010г. – I полугодие 2013г. за страната, бр.

По данни на НСИ

Видове сгради	I полуг. 2010г.	I полуг. 2011г.	I полуг. 2012г.	I полуг. 2013г.	I.2013г./ I. 2010г.	I.2013г./ I. 2011г.	I.2013г./ I. 2012г.
	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	%	%	
Общо сгради	2 191	2 340	2 075	1 982	- 9,5%	- 15,3%	- 4,5%
Жилищни сгради	1 247	1 191	1 065	1 064	- 14,7%	- 10,7%	- 0,1%
Жилища	3 463	3 667	3 264	3 242	- 6,4%	- 11,6%	- 0,7%
Административни сгради	67	62	37	46	- 31,3%	- 31,3%	24,3%
Други сгради	877	1 087	973	872	- 0,6%	- 19,8%	- 10,4%

Обща строителна активност

- ***Започнатото строителство** на нови сгради общо за всички сегменти за първото полугодие на 2013 година по данни на НСИ са 1982 нови сгради с РЗП 898813 кв.м. наблюдава се намаление от 4.5 % в сравнение със същият перод на 2012 година.*
- *Жилищни сгради 1064 с 3242 жилища в тях и със 417547 кв. м. обща застроена площ.*
- *Административни сгради/офиси / 46 с 33159 кв. м .РЗП .*
- *Други сгради 872 със 448107 кв. М. РЗП.*
- *Спрямо същият период на 2012 г. Започнатите нови сгради са по-малко с 4.5%*
- *Жилищни сгради са по-малко с 0.1%, жилищата в тях - с 0.7%, а общата им застроена площ нараства с 3.3% с %.*

Регистрирано е увеличение на започнатите административни сгради с 24.3% и на общата им застроена площ ръст от 176% - Тенденция на нарастване за първи път от последните две години на застроената площ .

Другите сгради бележат намаление с 10.4% и тяхната РЗП намаление - с 15.1%.

- *Строителството на най-голям брой нови сгради е започнало в областите: Бургас - 236 жилищни 159 , административни сгради – 8 и 69 други сгради; Варна общо 183 в т.ч. - жилищни 119 , административни 3 и 61 други сгради; Пловдив 179 общо от които - 115 жилищни и 64 други сгради;*

Въведени в експлоатация новопостроени сгради и жилища

I полугодие 2012г. – I полугодие 2013*г., бр.

****По предварителни данни на НСИ***

	I полуг.2012г.		I полуг.2013*г.		Ръст, %	
	Сгради, бр.	Жилища, бр.	Сгради, бр.	Жилища, бр.	Сгради, %	Жилища, %
Общо	1 161	4 783	1 110	4 687	- 4,4 %	- 2,0 %

Новопостроени жилищни сгради според вида на сградата
I полугодие 2010г. – I полугодие 2013*г., бр.

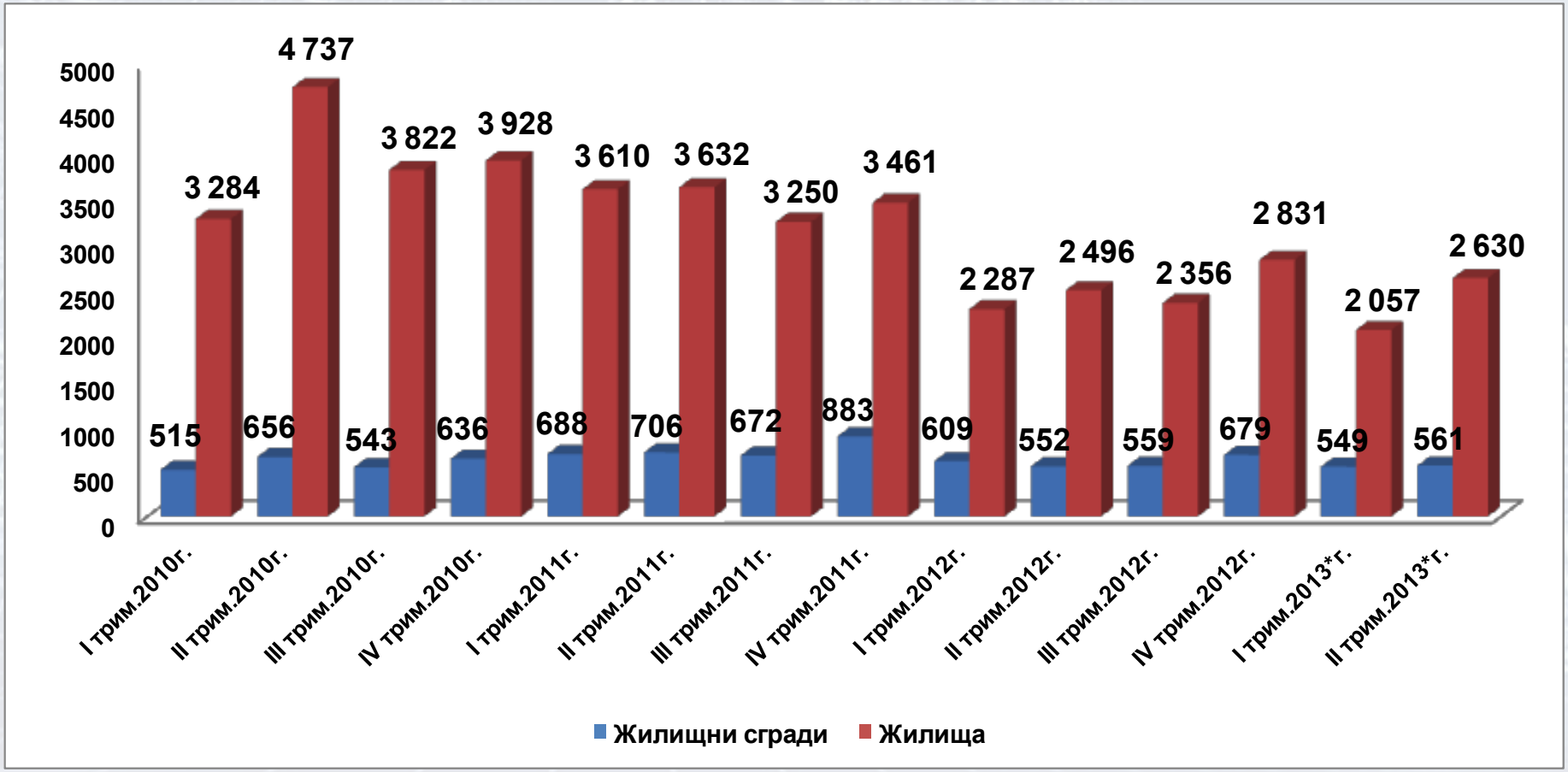
*По предварителни данни на НСИ

	I трим. 2011г.	II трим. 2011г.	III трим. 2011г.	IV трим. 2011г.	I трим. 2012г.	II трим. 2012г.	III трим. 2012г.	IV трим. 2012г.	I трим. 2013*г.	II трим. 2013*г.
Общо	688	706	672	883	609	552	559	679	549	561
Къщи	491	475	454	598	446	359	381	447	394	391
Жилищни блокове/ кооперации	133	139	106	131	83	93	100	129	89	106
Сгради от смесен тип	13	19	36	47	28	35	28	43	25	27
Общежития	2	2	1	4	1	-	-	2	1	2
Вили	46	70	74	101	51	64	48	57	40	35
Сгради за колективно домакинство	3	1	1	2	-	1	2	1	-	-

Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища

*I трим.2010г. – II трим.2013*г., бр.*

***По предварителни* данни на НСИ**

Обща строителна активност

- ***Въведените в експлоатация** новопостроени жилищни сгради през първото полугодие на 2013 година по данни на НСИ са 1110, или спад от 4.4 % спрямо същото на предходната година .*
- *Новопостроените жилища в тях са 4687, или с 2 % намаление .*
- *Най-голям брой въведени в експлоатация жилищни сгради са в областите Варна - 217 сгради с 1138 жилища в тях, Бургас – 154 сгради с 1297 жилища, и Пловдив - 91 сгради със 310 жилища.*
- *Общата полезна площ на всички новопостроени жилища през полугодието на 2013 г. е 397 хил. кв. м, или с 3.7 % по-малка в сравнение с полугодието на 2012 година. Жилищната площ също намалява с 5.3 %.*

Обща строителна активност

- ***Безработицата общо** за полугодието на 2013 г. в страната остава висока ,броя на безработните е 447хил.бр. по данни на Евростат.*
  На годишна база броят на безработните се увеличава с 7.6% или 39000 .
- ***Отрасъл строителство** съставляват 11.4% от общо безработните в страната.*

В отрасъл строителство новорегистрираните безработни за полугодието на 2013 година са са 51 хил. души, или има намаление от 6.5% в сравнение със същият период на 2012 година , промените са основно поради сезонни фактори..

В сравнение с полугодието на 2009 година безработните бележат ръст от

90 %. Анализът показва, че като цяло не се наблюдават устойчиви процеси на възстановяване на пазара на труда в отрасъла.

Очакваният ръст на икономиката не е достатъчно висок, за да успее да генерира достатъчно нови работни места, които да компенсират съкратените, следствие на продължаващия процес на преструктуриране на икономиката. Прогнозата е, че високата безработица и слабата активност на трудовия пазар ще са основните фактори, които ще ограничават ръста на номиналната работна заплата както през тази, така и през следващата 2014 г. Допълнителен фактор в тази насока ще е и очакваната ниска инфлация.

За трайно понижаване на безработицата и създаване на нови устойчиви работни места е необходимо подобряване на бизнес средата и насърчаване на инвестиционната дейност.

По оценка на повечето строителни компании приоритет в момента е оцеляването на бизнеса . Ще има ли оптимистични прогнози .Това е една изключително трудна задача, дори ако целта е запазване на сегашните свити обеми на работа. Очакванията за намаляване на безработните са за 2014 година ,когато България ще разполага със 100 мил.евро европейски пари. Пакета от програми все още се разработва от социалното министерство ,бизнеса и синдикатите

Обща строителна активност

Наети и заети лица за полугодието на 2013 г.

- ***По предварителни данни на Националния статистически институт наетите лица по трудово и служебно правоотношение към края на юни 2013 г. намаляват в сравнение със същият период на 2012 година с 1.0 % и достигат 2253 хил. души.***
- ***Наетите в отрасъл строителсто по трудово и служебно правоотношение представляват 5.7% от общо наетите лица. Тенденцията на спад се запазва и за полугодието на 2013 година . Данните показват спад от 5.1% в сравнение с полугодието на 2012 година.***
  През първото полугодие на 2013 г. средната месечна работна заплата в строителството бележи незначителен ръст от 3.8 % в сравнение с първото полугодие на 2012 година.
- ***Заетите лица общо в икономиката за първото тримесечие са 3189 милиона***
- ***Заетите лица за второто тримесечие са 2013 година са 3516 милиона***
- ***Заети лица в отрасъл строителство представляват 5.0% от общо заетите лица за икономиката .Структурата на заетите показва намаление на относителният дял от 4.2% в сравнение с полугодието на 2012 година.***
- ***Заетите лица отрасъл строителство за първото тримесечие на 2013 г. са 174 хил.Заетите лица за второто тримесечие на 2013 година са 169 хил. Наблюдава се тенденция на нарастване на заетите с 3% , но този факт се дължи на сезонната активност.***

Безработни лица – общо и в строителството

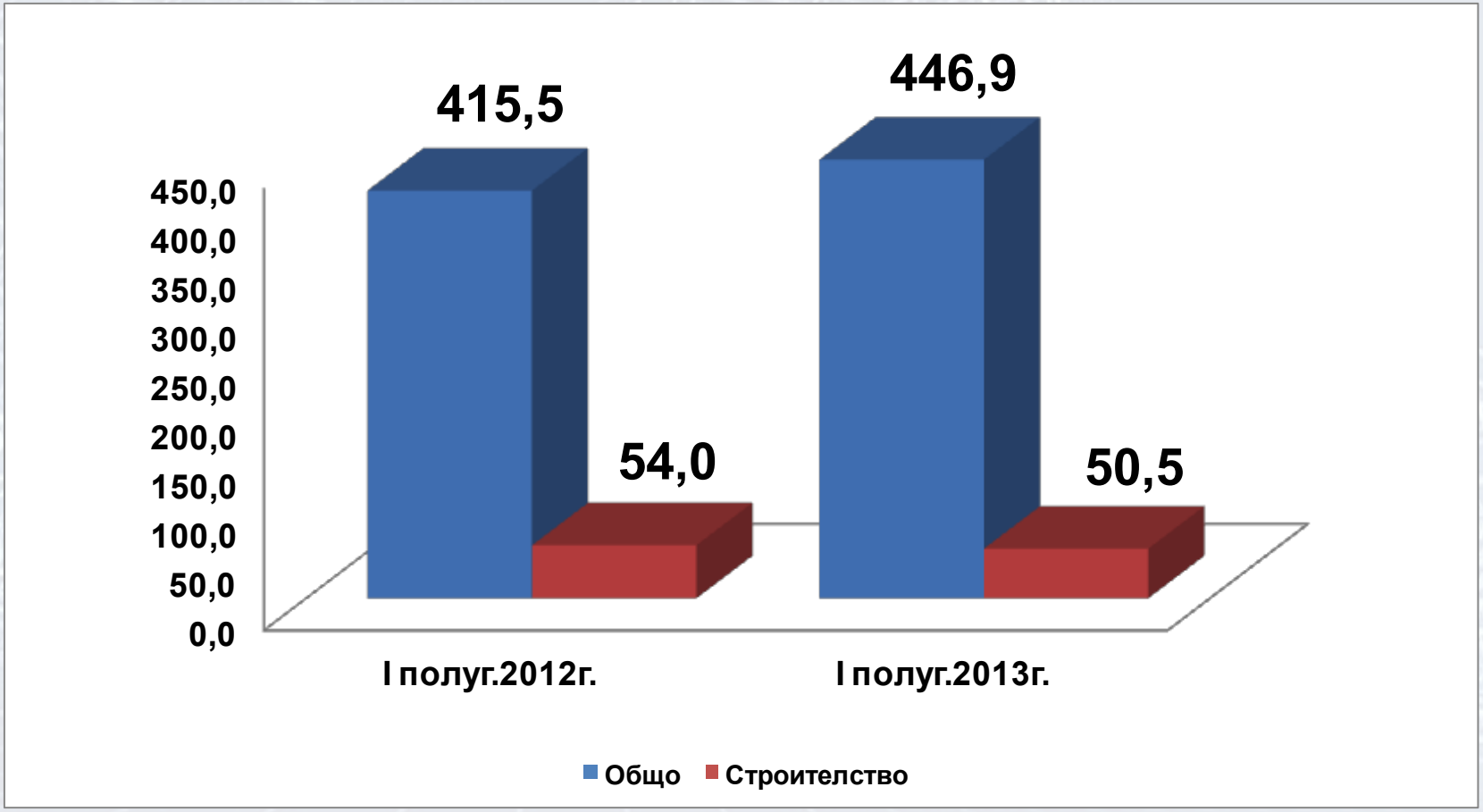
I полугодие 2012г. – I полугодие 2013г., хил.бр.

По данни на НСИ

	I полуг. 2012г.	I полуг. 2013г.	I полуг.2013г./ I полуг.2012г.
	хил.бр.	хил.бр.	%
Безработни лица - общо	415,5	446,9	7,6 %
Безработни лица - строителство	54,0	50,5	- 6,5 %

Безработни лица – общо и в строителството
I полугодие 2012г. – I полугодие 2013г., хил.бр.

По данни на НСИ

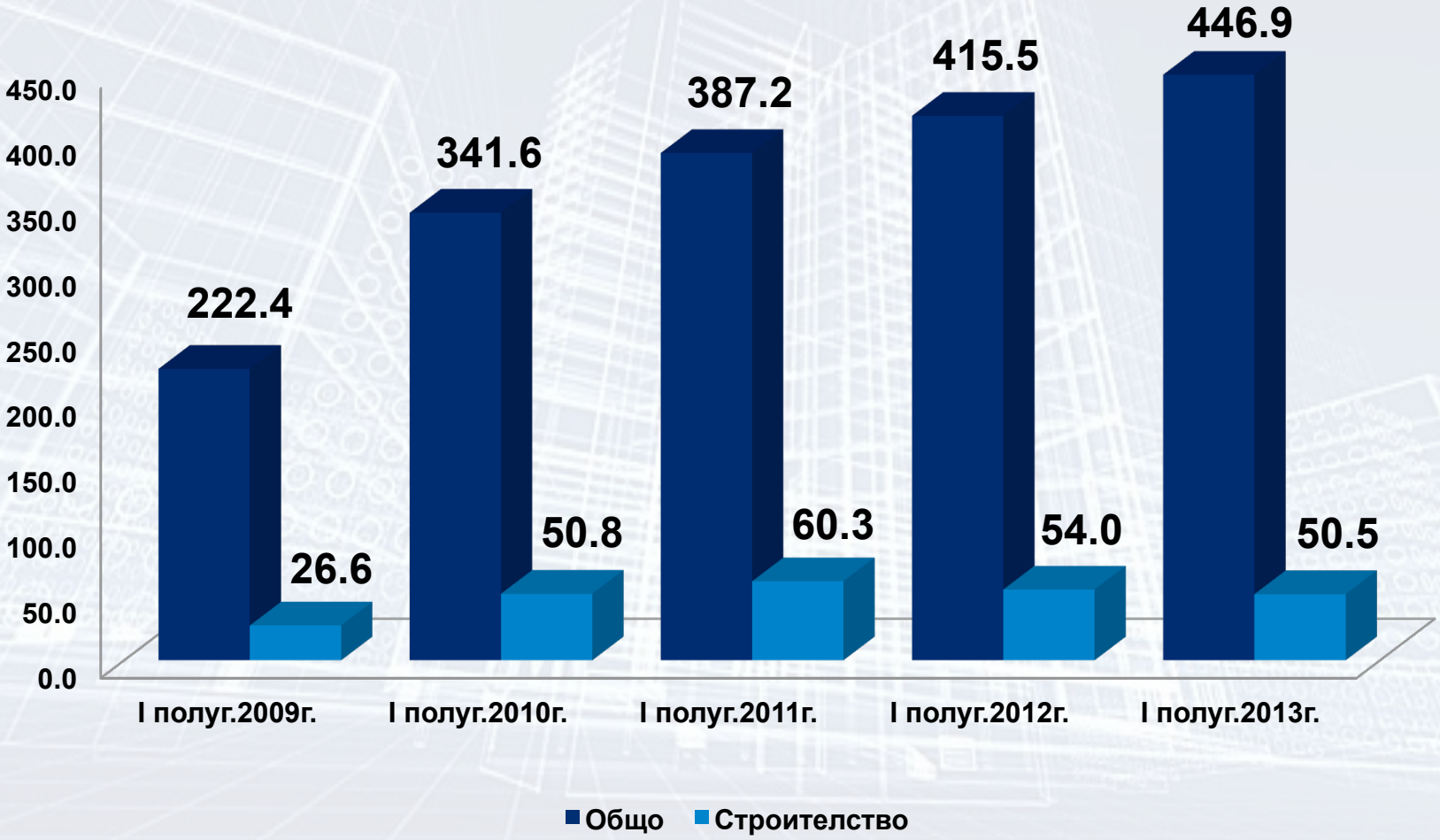
Безработни лица – общо и в строителството
I полугодие 2009г. – I полугодие 2013г., хил.бр.

По данни на НСИ

	I полуг. 2009г.	I полуг. 2010г.	I полуг. 2011г.	I полуг. 2012г.	I полуг. 2013г.	I.2013г./ I.2009г.	I.2013г./ I.2010г.	I.2013г./ I.2011г.	I.2013г./ I.2012г.
	хил.бр.	хил.бр.	хил.бр.	хил.бр.	хил.бр.	%	%	%	%
Безработни лица - общо	222,4	341,6	387,2	415,5	446,9	100,9 %	30,8 %	15,4 %	7,6 %
Безработни лица - строителство	26,6	50,8	60,3	54,0	50,5	89,8 %	- 0,6 %	- 16,3 %	- 6,5 %

Безработни лица – общо и в строителството
I полугодие 2009г. – I полугодие 2013г., хил.бр.

По данни на НСИ

Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности към края на

I полуг.2012г. – I полуг.2013г., хил.бр. /Среден списъчен брой/

По предварителни данни на НСИ

	Наети лица		Темп, %
	I полуг. 2012г.	I полуг. 2013г.	I полуг.2013г./ I полуг.2012г.
Общо за икономиката, хил.бр.	2 276	2 253	- 1,0 %
Строителство, хил.бр.	136	129	- 5,1 %

Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

I полуг.2010г. – I полуг.2013г., хил.бр. ***/Среден списъчен брой/***

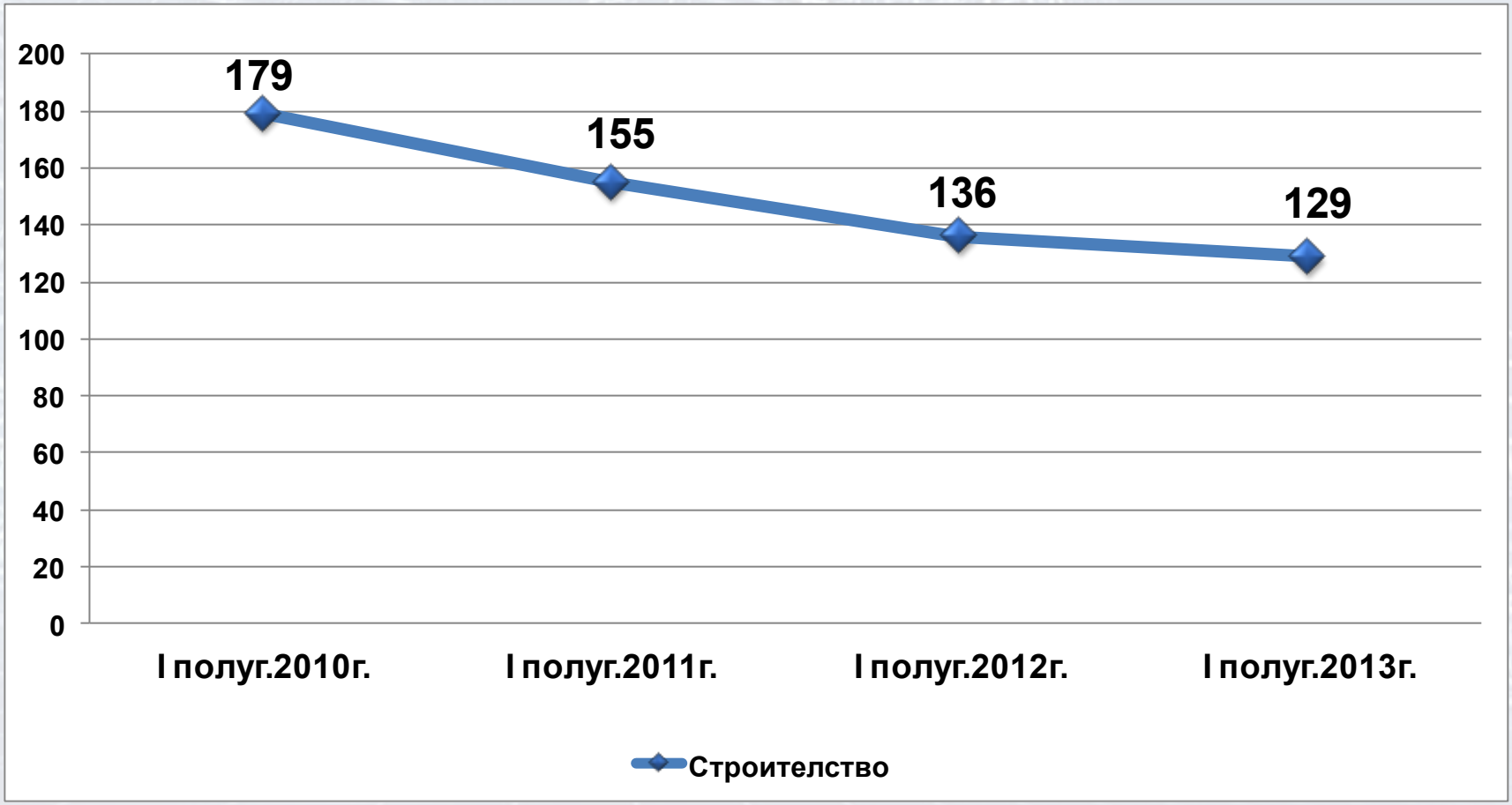
По предварителни данни на НСИ

Наети лица	*I полуг. 2010г.*	*I полуг. 2011г.*	*I полуг. 2012г.*	*I полуг. 2013г.*
Общо за икономиката, хил.бр.	*2 376*	*2 356*	*2 276*	*2 253*
Строителство, хил.бр.	*179*	*155*	*136*	*129*

Наети лица по трудово и служебно правоотношение – сектор Строителство

I полуг.2010г. – I полуг.2013г., хил.бр. **/Среден списъчен брой/**

По предварителни данни на НСИ

Заети лица

*I полугодие 2012*г. – I полугодие 2013*г., хил.бр.*

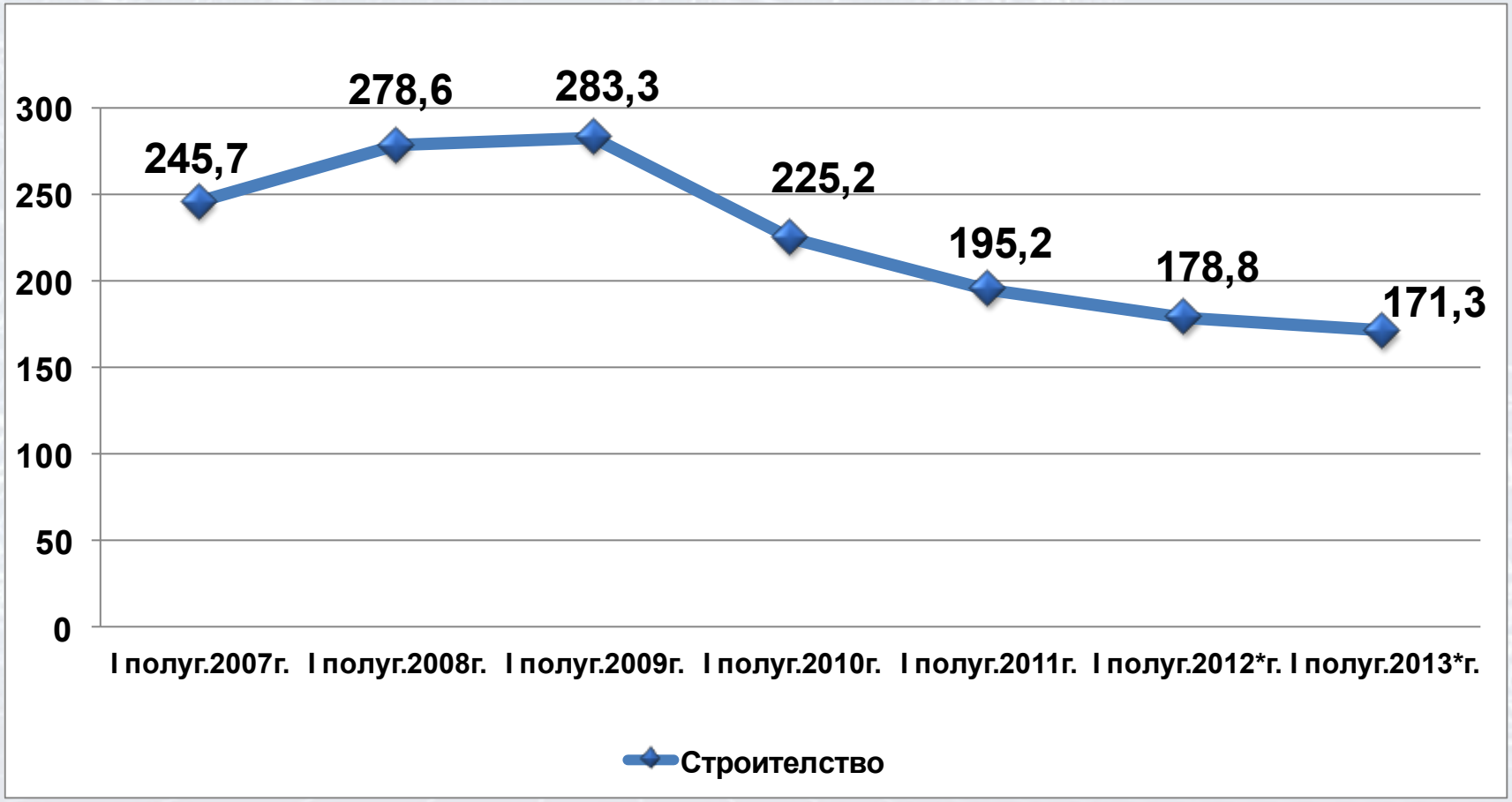
**По предварителни данни на НСИ*

Заети лица	*I полуг. 2012*г.*	*I полуг. 2013*г.*	*%*
Общо за икономиката, хил.бр.	*3 420*	*3 403*	*- 0,5 %*
Строителство, хил.бр.	*178,8*	*171,3*	*- 4,2 %*

Заети лица – сектор Строителство

*I полугодие 2007г. – I полугодие 2013*г., хил.бр.*

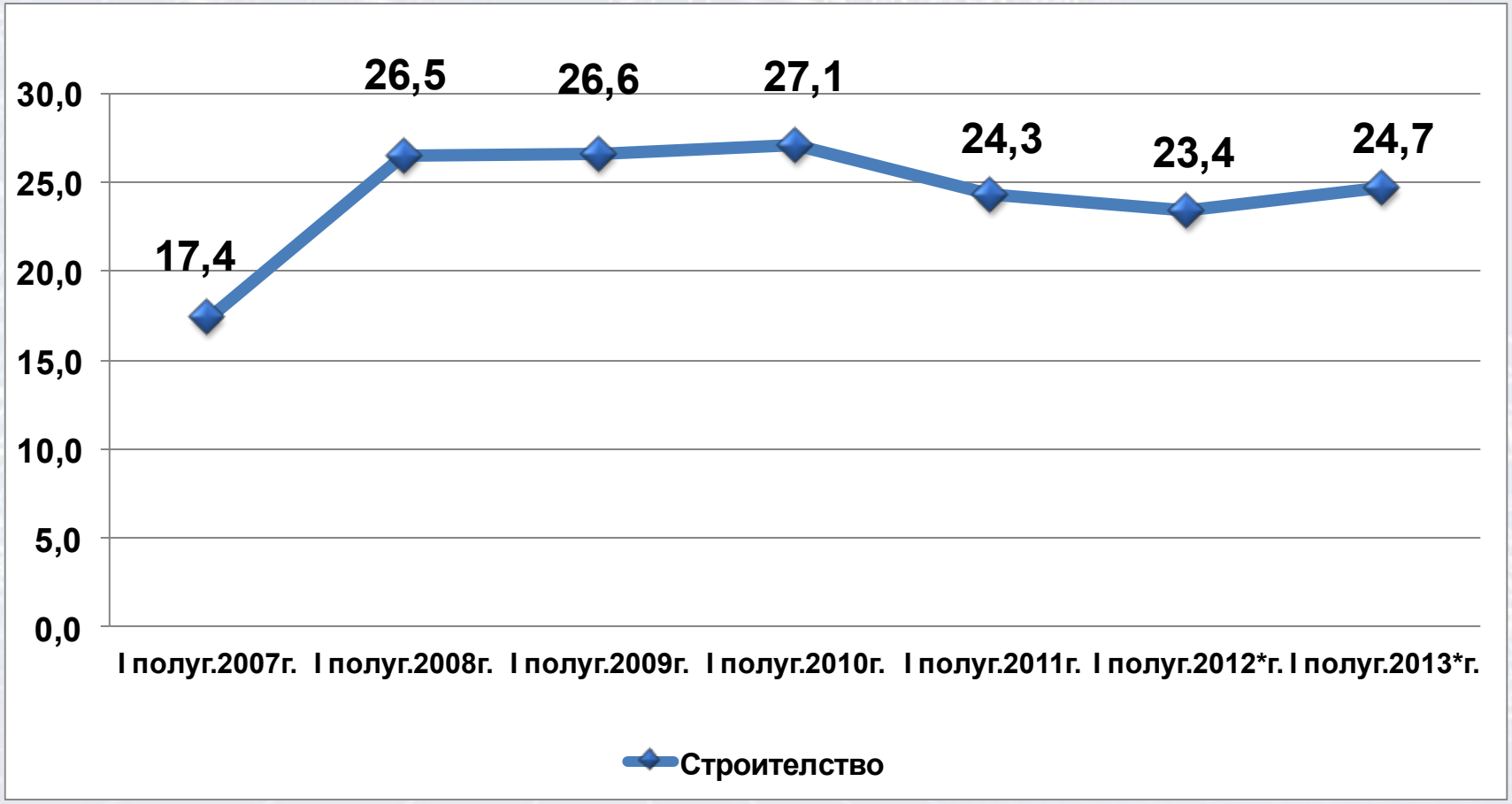
По предварителни данни на НСИ

Самонаети лица – сектор Строителство

*I полугодие 2007г. – I полугодие 2013*г., хил.бр.*

**По предварителни данни на НСИ*

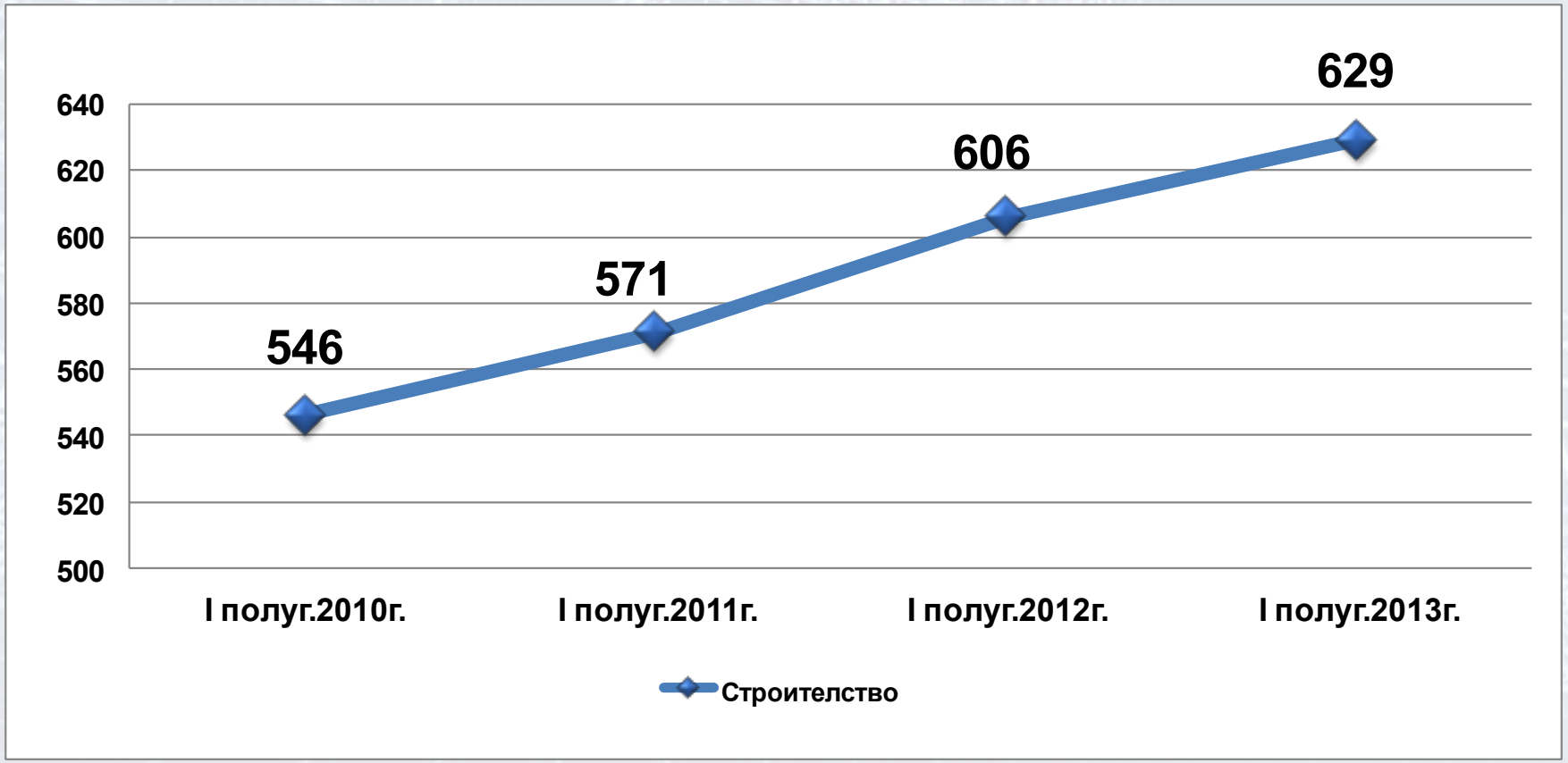
Средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности, I полуг.2012г. – I полуг.2013г., лв.

По предварителни данни на НСИ

	Средна месечна работна заплата		Темп, %
	I полуг.2012г.	I полуг.2013г.	I полуг.2013г./ I полуг.2012г.
Общо, лв.	758	789	4,1 %
Строителство, лв.	606	629	3,8 %

Средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение – сектор: Строителство, I полуг.2010г. – I полуг.2013г., лв.

По предварителни данни на НСИ

Средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности, I полуг.2010г. – I полуг.2013г., лв.

По предварителни данни на НСИ

	I полуг. 2010г.	I полуг. 2011г.	I полуг. 2012г.	I полуг. 2013г.
Общо, лв.	633	684	758	789
Строител-ство, лв.	546	571	606	629

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ДО 31.07.2013г.,

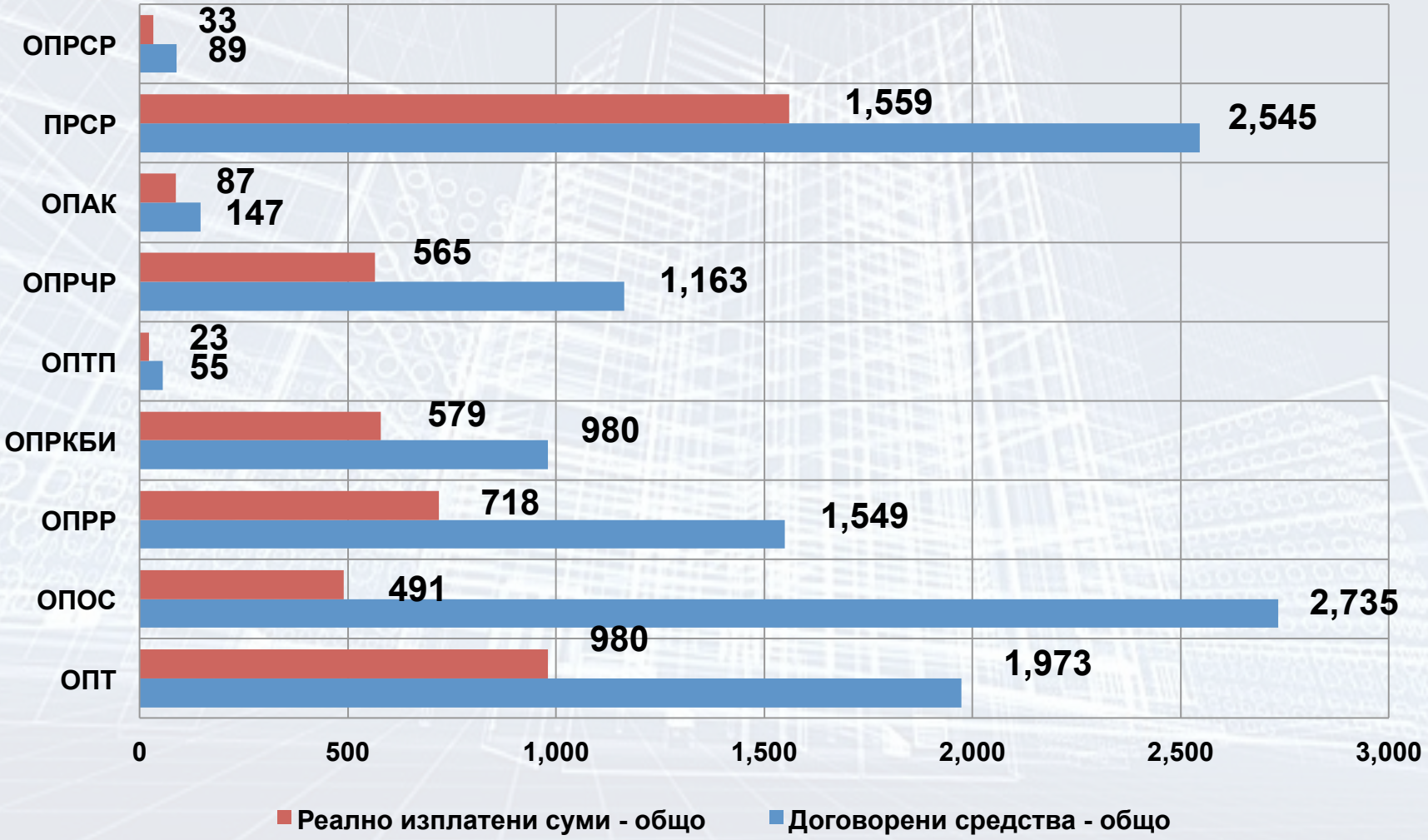
Евро

По данни на Министерството на финансите

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА	Бюджет на програмата			Договорени средства		Реално изплатени суми		Получени траншове от ЕК	
	Общо финансиране	Финансиране от ЕС	Национално съфинансиране	Общо към 31.07.2013г.	% на изпълнение	Общо към 31.07.2013г.	% на изпълнение	Получени траншове от ЕК (дял от ЕС) към 31.07.2013г.	% на изпълнение
ОПТ	2 003 481 166 €	1 624 479 623 €	379 001 543 €	1 973 499 555 €	98,50%	980 445 074 €	48,94%	850 256 800 €	52,34%
ОПОС	1 800 748 085 €	1 466 425 481 €	334 322 604 €	2 735 438 972 €	151,91 %	491 359 148 €	27,29%	316 138 331 €	21,56%
ОПРР	1 601 274 759 €	1 361 083 545 €	240 191 214 €	1 549 180 343 €	96,75%	717 556 429 €	44,81%	568 464 906 €	41,77%
ОПРКБИ	1 162 215 552 €	987 883 219 €	174 332 333 €	979 937 727 €	84,32%	578 596 336 €	49,78%	520 365 557 €	52,67%
ОПТП	56 819 427 €	48 296 513 €	8 522 914 €	54 821 331 €	96,48%	23 370 695 €	41,13%	17 671 679 €	36,59%
ОПРЧР	1 213 869 575 €	1 031 789 139 €	182 080 436 €	1 162 954 953 €	95,81%	565 488 250 €	46,59%	447 626 096 €	43,38%
ОПАК	180 789 087 €	153 670 724 €	27 118 363 €	147 092 366 €	81,36%	86 925 775 €	48,08%	67 849 188 €	44,15%
ОБЩО СКФ	8 019 197 651 €	6 673 628 244 €	1 345 569 407 €	8 602 925 247 €	107,28%	3 443 741 706 €	42,94%	2 788 372 557 €	41,78%
ПРСР	3 231 343 097 €	2 603 359 120 €	627 983 976 €	2 545 292 898 €	78,77%	1 559 403 033 €	48,26%	1 378 422 698 €	52,95%
ОПРСР	101 168 996 €	75 876 747 €	25 292 249 €	88 997 547 €	87,97%	32 854 924 €	32,48%	24 502 674 €	32,29%
ОБЩО ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНДОВЕ	3 332 512 093 €	2 679 235 867 €	653 276 225 €	2 634 290 445 €	79,05%	1 592 257 957 €	47,78%	1 402 925 372 €	52,36%
ОБЩО	11 351 709 744 €	9 352 864 111 €	1 998 845 632 €	11 237 215 692 €	98,99%	5 035 999 663 €	44,36%	4 191 297 929 €	44,81%

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ДО 31.07.2013г., млн.€

По данни на Министерството на финансите

Сключени договори по обект на поръчка за периода януари-септември на 2013 г. по данни на АОП

В рамките на извършените анализи към 30.09. 2013 г. се установи, че сключените договори се изпълняват както следва:

- ***Сключени договори по обявени обществени поръчки към 30.09 .2013 г. са 1847 на брой при обща стойност 3115 мил.лв. Увеличението в сравнение със същият период, година по-рано е три пъти повече в стоиност и брой на сключените договори .***

Разпределение на фирмите сключили договори по обявените обществени поръчки по критерии „Нетни приходи от продажби и персонал“ /брои сключени договори/Сключените договори за деветмесечието на 2013 година са 1847 както следва:

- ***Сключени от 664 бр. малки строителни фирми или 36.0% от общо сключените договора***
- ***Сключените договори от средни строителни фирми са 854 бр.,или 46.2 % от общо сключилите договори .***
- ***Сключени договори от големи строителни фирми 271 бр.,или 14.7% от общо сключените договора за деветмесечието на 2013 г..***
- ***Сключени договори от нерегистрирани фирми в ЦПРС на КСБ общо 58 или 3,1 % .***

Поглед към бъдещето
Възможности за сигурност и напредък .

Значимо нарастване на строителният бизнес, като цяло не се очаква до края на 2013 година.

Песимизмът от изнесените резултати може да се смекчи от усвояването на програмите с европейски средства.

- ***Надеждите изцяло са насочени към следващият програмен период.***

Една от възможностите пред строителния бранш да поеме нагоре е финансираните с публични средства проекти.

- ***Какви са очакванията за програмен период 2014-2020 :***
- ***Средства в размер на над 2 млрд. евро*** *от Кохезионния фонд на ЕС ще бъдат инвестирани за подобряване на публичната инфраструктура през новия програмен период.*

Средствата от еврофондовете за пътна инфраструктура през следващия програмен период ще бъдат по-ограничени и по тази причина трябва да се анализират внимателно възможностите за други източници на финансиране. Обемите за следващите две години ще се формират в по-голямата си част от обекти по «В и К» инфраструктура.

Голямото предизвикателство за администрацията и пътните фирми през 2014 г. ще са търговете за текущ ремонт и поддържане на републиканската пътна мрежа в 27 области за четиригодишен период .

Ще бъде поставен таван на стойността на единичните цени за отделните видове работи. Ще бъдат обявени търгове за поддържане на автомагистралите Хемус, новите отсечки на Тракия, АМ Люлин и Струма.

Поглед към бъдещето

Възможности за сигурност и напредък .

След пътищата ВиК проектите са следващата финансова надежда за строителите.

- ***По-малките компании от сектор «Пътища «ще имат възможност да участват в изпълнението на проектите за рехабилитация на пътната инфраструктура, финансирани със средства от ОП „Региони в растеж". От 2014 г. АПИ ще може да кандидатства с проекти в рамките на бюджет от близо 170 млн. евро. По програмата, чрез приоритетната ос за градско развитие ще се инвестират близо 840 млн. евро в проекти за: енергийна ефективност, социална, спортна и културна инфраструктура, както и за подобряване на градската среда. Повечето от тези бъдещи проекти ще могат да бъдат изпълнявани от малкия и среден бизнес./ според програмата на МРРБ/.***
- ***Готови са регионалните генерални планове, които очертават необходимите инвестиционни инициативи за обновяване и модернизиране на ВиК сектора и подобряване качеството на предлаганите публични услуги. Изготвена е и Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията за 10-годишен период. След строителството на магистрали, софийското метро и рехабилитацията на километри пътища водните проекти са следващата голяма финансова надежда за строителството. И почти единствените, за които ще текат по-значими обществени поръчки до края на годината и през следващия програмен период.***
- ***Проектирането на Лот 3 на АМ «Струма» ще приключи в края на 2014 година , като търговете за обществените поръчки ще започнат през 2015 година. Строителството на най-трудните участъци ще бъде на стойност от 750 мил.евро .Строителството на Лот 3 е договорено с ЕК ,според изнесената информация на МТИТС и стойността ще бъде от 1млрд. Евро.***
- ***На този етап липсват на достатъчно средства по приключването на АМ»Хемус»,но се работи по стартиране на отсечката от гр.Ябланица до разклона на Ловеч и Плевен , като стойността на тази отсечка ще бъде в порядък от 170 млн.евро.***

КСБ остава активна страна в провеждането на политики.

- ***Създаване на здрава бизнес среда ,на нормална конкурентна среда , в бранша със свободна частна конкурунция.***
- ***Повече заложени средства в бюджета на държавата за публични инвестиции - обществени поръчки .***
- ***Намаляване на негативните условия влияещи върху конкурентната среда.***
- ***Намаляване на сивият сектор водещ до дефекти в бизнес средата.***
- ***Плащанията да се осъществяват до 30 дни***
- ***Привличане на чужди и национални инвестици от страна на държавата. Така ще бъде постигнато и възстановено развитието на малкият и среден бизнес и бизнеса на големите оператори.***
- ***Отстраняване на проблемите при обществените поръчки.Проблемно при търговете, са някой изисквания при обществените поръчки водещи до , условия влияещи негативно върху конкуренцията. Усилия за усъвършенства нормативната уредба и административната дейност по отношение на обществените поръчки, премахване на «брокерите» на обществените поръчки.***
- ***Действия за подобряване условията за правене на бизнес, облекчаване и премахване на съществуващи регулаторни режими, усъвършенстване на Закона за обществените поръчки (ЗОП).***

КСБ остава активна страна в провеждането на политики.

- *Промени в посока нормативните документи да отговарят на нуждите на времето и защита на строителните фирми.*
- *Търсенето на пазари в трети страни да стане държавна политика . История има, строителни фирми да строят извън страната.*
- *Факт е натрупаният опит по европроекти от страна на бранша , нужна е е подкрепа на държавата за търсене на пазари.*
- *Не допускане на порочната практика за дъмпиг на цените. Натрупаният опит показва , че тази практика не носи ползи ,както за строителните фирми , така също и за държавата.*
- *Публично – частно партньорство начин за стимулиране на бизнеса – това зависи от инициативата на общини и държавата. ПЧП дава широко поле на работа.*
- *Реалните действия за запазването на малките и средните фирми е консолидиране на бизнеса.*
- *Обединен строителният бранш може да бъде на правилното място през следващите 2014-2020.*

Благодаря за вниманието !